

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ Β'.

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 128

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

1911

Αριθ. 16178.

Προκήρυξις διαγωνισμού προς συγγραφήν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως.
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἐχον ὑπ' ὄψει τὸν περὶ διδακτικῶν βιβλίων ΓΣΔ νόμον τῆς 4 Ἀπριλίου 1907, τὸν περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΓΣΔ νόμου νόμον ΓΤΑΕ τῆς 30 Μαρτίου 1909 καὶ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων Βασιλικά διατάγματα τῆς 4 Μαΐου 1907 καὶ τῆς 9 Ἀπριλίου 1909, προκηρύσσει διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφήν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως κατὰ τὸ συνδυαστιεῦσθαι κατωθὶ πρόγραμμα ποσότητος καὶ οἰκονομίας τῆς ὕλης τῶν βιβλίων τούτων, τὸ κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ΓΣΔ νόμου.

Τελευταία ἡμέρα παραδόσεως τῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθησομένων βιβλίων, ὁρίζεται ἡ 30 Αὐγούστου 1912. Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1911.

Ὁ Ἰ. Γουρτζῆς
Α. Α. ΚΟΡΥΜΝΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

τῆς ποσότητος καὶ οἰκονομίας τῆς ὕλης τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς Μ. Ἐκπαίδευσως διὰ τὴν τετραετίαν 1913—1914 μέχρι 1916—1917, καταριθμῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς διοικήσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 3ον τοῦ ΓΣΔ νόμου τοῦ 1905 περὶ διδακτικῶν βιβλίων (*).

Α' ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

1) Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης διὰ τὴν Α' τάξιν τοῦ ἑλλην. σχολείου.

(*) Χάριν τῆς ἀρμονικωτέρας συντάξεως τῶν βιβλίων περὶ ὧν προκηρύσσεται νῦν διαγωνισμὸς (καὶ προωρισμένον ἀριθμὸν διὰ τὴν τετραετίαν 1913—1917) πρὸς τὰ λοιπὰ βιβλία ὧν ὁ διαγωνισμὸς προκηρύσσεται βραδύτερον, συμπεριελήφθη ἐν τοῖς ἐπομένοις καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν τελευταίων τούτων βιβλίων, ἅτινα ὁμοῦς ἐστειλώθησαν δι' ἀστερίσκου.

2) Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης διὰ τὴν Β' τάξιν τοῦ ἑλλην. σχολείου.

3) Ὁρθόδοξος κατήχησις διὰ τὴν Γ' τάξιν τοῦ ἑλλην. σχολείου.

4) Ἑρμηνεία περικοπῶν κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων διὰ τὴν Δ' τάξιν τοῦ γυμνασίου.

5) Ἑρμηνεία περικοπῶν κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν πράξεων καὶ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἀποστόλων διὰ τὴν Β' τάξιν τοῦ γυμνασίου.

6) Χριστιανικὴ ἠθικὴ διὰ τὴν Γ' τάξιν τοῦ γυμνασίου.

7) Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία διὰ τὴν Δ' τάξιν τοῦ γυμνασίου.

Ἐκτακτὸς καὶ περιεχόμενος ὡς ἐν τῷ προγράμματι τῆς 5 Ἰουλίου 1907, πλὴν τοῦ Α' καὶ Β' τμήματος τῶν θρησκευτικῶν τῆς πρώτης τάξεως τοῦ ἑλλην. σχολείου, ὧν τὸ περιεχόμενον ἔστω τὸ ἑξῆς:

Τμήμα Α'

Ἡ ἀρχαιότης τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου.

Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου. Ἡ πτώσις τῶν πρωτοπλάστων. Ὁ κατακλυσμὸς. Ἡ πυργοποιΐα.

Τμήμα Β'

Ἱστορία τῶν Πατριαρχῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν

Ἀδράμ. Γάμος τοῦ Ἰσαάκ. Γιοὶ τοῦ Ἰσαάκ. Φυγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ἰακώβ καὶ Λαβὰν. Ἐπιστροφή τοῦ Ἰακώβ. Πώλησις τοῦ Ἰωσφ. Ὁ Ἰωσφ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πετερρῆ καὶ ἐν τῇ φυλακῇ. Δόξα τοῦ Ἰωσφ. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσφ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ. Φανέρωσις τοῦ Ἰωσφ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ὁ Ἰακώβ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ. Θάνατος τοῦ Ἰακώβ καὶ τοῦ Ἰωσφ.

Β' ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1. Γραμματικὴ τῆς Ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τὰ ἑλληνικά σχολεῖα μετ' ἀσκήσεων ἐν παραρτήματι μέχρι 15 τυπογραφικῶν φύλλων ἐν δαφ.

3. * Γραμματιολογία ἑλληνική διὰ τὸ γυμνάσιον μέχρι 8 τυπογρ. φύλλων κατὰ τὸ εἶδος συντακτικῆν διέφραγμα.
Οἱ ὅροι τῆς λογοτεχνίας, σημασία αὐτῆς. Διαιρέσεις τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας εἰς περιόδους. Διαιρέσεις τοῦ λόγου εἰς ποιητικὴν καὶ πεζὴν καὶ τὰ εἶδη ἑκάστης.
Συγχρονιστικὴ ἐκτίσις τῆς ἱστορίας τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως μέχρι τῶν ἀλεξανδρινῶν γυνώνων. Γένεσις τοῦ ἔπους. Ὁμηρικὰ ἐπὶ (καὶ σύντομος ἐκτίσις τοῦ δραματικοῦ (παιδικτοῦ) κωμικοῦ ποιητικῶν, Ἡσίοδος, Ἡρόδοτος, Ἀριστοφάνης ἐπικοί.

Ἀρχαὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως, εἶδη αὐτῆς· περὶ τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς· διὰ βραχέων περὶ Πινδαρόν, Σοφοκλῆν, Βοκαυλίδου.
Ἀρχαὶ καὶ ἀνάπτυξις τῆς δραματικῆς ποιήσεως, Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης, Ἀριστοφάνης, Μένανδρος. Διδασκαλία τῶν δραμάτων. Τὸ ἑλληνικὸν θέατρον.
Ἀρχαὶ τοῦ πεζοῦ λόγου. Λογογράφοι. Ἱστορικοί (ἐκτενέστερον περὶ Ἡρόδοτον, Θουκυδίδην καὶ Ξενοφάνην).—Ῥήτορες (ἐκτενέστερον περὶ Λυσίου, Ἰσοκράτους, Διογένη, Δημοσθένους).—Φιλόσοφοι. Ἀρχαὶ τῆς φιλοσοφίας. Πλάτων, Ἀριστοτέλης.

Χαρακτηρισμός τῆς πρώτης περιόδου τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας.
Ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν ἀλεξανδρινὴν περίδον (320—30 π. Χ.), ἐν ἧ ἐκτενέστερον περὶ Θεοκρίτου, Ἡσιώδου καὶ Πολυβίου. Χαρακτηρισμός τῆς περιόδου ταύτης.
Ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν περίδον (0 π. Χ.—330 μ. Χ.), ὅπου ἐκτενέστερον περὶ Διοδώρου, Ἀρρινοῦ, Πλουτάρχου καὶ Λουκιανοῦ. Χαρακτηρισμός τῆς περιόδου ταύτης.

Συντοπτικὴ ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀπὸ τοῦ 330 μέχρι τοῦ 529 μ. Χ. Χαρακτηρισμός τῆς περιόδου ταύτης.
Συντοπτικὴ ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίδον (529—1453). Χαρακτηρισμός τῆς περιόδου ταύτης.

Γ' ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1. Νεοελληνικὰ ἀναγνώσματα, τόμοι τρεῖς, εἰς δι' ἑκάστην τάξιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, μέχρις ἑνέας τυπογραφικῶν φύλλων ἑκάστος.

Τὰ νεοελληνικὰ ἀναγνώσματα θὰ περιέχωσιν ἐκλογὰς τεμαχίων πρῶτον ἐν ἔργων Ἑλλήνων λογογράφων καὶ ποιητῶν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 10^{ου} αἰῶνος (καὶ ἐκ τοῦ 11^{ου} αἰῶνος μόνον τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκου καὶ Ρήγα τοῦ Φεραιοῦ) καὶ ὀψιμῶς ἔργα. Τὰ τεμάχια ταῦτα θὰ παρατίθενται ἀμετάβλητα, ἐπιτροπευόμενης μόνον τῆς παραλείψεως περικοπῶν τελείων καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς ὀρθογραφίας, ἀλλ' ὅχι καὶ τῆς διερμύσεως ἢ ἐξουαλίσεως τῆς γλώσσας τοῦ συγγραφέως. Ἡ κατανόμη αὐτῶν εἰς τοὺς τρεῖς τόμους θὰ γίνῃ κατὰ λόγον τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ ὅρου, λαμβανόμενων ὅτ' ὅψιν τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἀντιλήψεως τῶν μαθητῶν, δι' οὓς εἶναι ὁρισμένη. Καὶ ὁ μὲν Α' τόμος θὰ περιέχῃ τεμάχια πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, ὁ Β' τῶν τῆς Β' καὶ ὁ Γ' τῶν τῆς Γ'.

2. Νεοελληνικὰ ἀναγνώσματα, τόμοι δύο διὰ τὰς δύο κατωτέραις τάξεσιν τοῦ γυμνασίου καὶ δύο κατωτέρων καὶ δύο ὑψηλότερων τῶν ὑψηλῶν τυπογραφικῶν φύλλων ἑκάστος.

Τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα θὰ περιέχωσιν ἐκλογὴν τεμαχίων πρωτοτύπων ἔργων Ἑλλήνων λογογράφων καὶ ποιητῶν ἀπὸ τοῦ 10^{ου} αἰῶνος. Τὰ τεμάχια ταῦτα, ἔχοντα καὶ

καθ' ἑκαστὰ λογοτεχνικὴν ἀξίαν, θὰ εἶναι περιγραφὰ μνημείων τῆς φράσεως καὶ νεωτέρας τέχνης, τόπων, πόλεων καὶ φυσικῶν φαινομένων, χαρακτηρισμοὶ ἱστορικῶν περιόδων καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, κοινωνικαὶ καὶ ἠθολογικαὶ μελέται, ἀποσπάσματα δραμάτων καὶ ρητορικῶν λόγων. Εἰς τὰ νεοελληνικὰ ἀναγνώσματα τῆς Β' τάξεως θὰ προστεθῶσιν ἐλεγκτὰ ἀποσπάσματα ποιημάτων τῆς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως περιόδου τῆς νέας ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ἀποσπάσματα τινῶν τῶν λόγων τοῦ Σουφοῦ καὶ τοῦ Μηλικοῦ, μετὰ βραχυτάτης (πρῶτον τὸ πολὺ σελίδων) ἱστορικῆς ἐκτίσεως περὶ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐπὶ τῆς τοιαυτέρας.

Περὶ πάντων τῶν συγγραμμάτων, εἰς ὧν θὰ παραληθῶσιν τεμάχια, θὰ περιέχωσιν οἱ συλλογεῖς βραχυτάτης ἐκτίσεως, ὅπου λέε το κεῖμενον δυνατόν καὶ προσθεῶσιν ὅπου ἤθελον κρίνῃ καταχθῶν βραχυτάτης ἐρμηνευτικῆς σημειώσεως.

Δ' ΛΑΤΙΝΙΚΑ

1. Γραμματικὴ τῆς λατινικῆς γλώσσας, περιέχουσα καὶ συντακτικὴν, ἐν τέλει δὲ ἀκρίτως, παραρτήματα καὶ γενικὸν ἀλφabetικὸν πίνακα, μέχρι 16 τυπογρ. φύλλων ἐν ὅλῳ.

Ἡ γραμματικὴ αὕτῃ ἑλληνιστὶ συντασσομένη ἐν γλώσσῃ ὁμιλῇ καὶ εὐληπτῇ, πρέψειν περιλαμβάνῃ, πλὴν τῶν τυπῶν, καὶ τοὺς ἀπολύτως ἀναγκάσιους γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνας δικτατευομένους ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ καὶ σαφηνείᾳ. Οἱ κανόνες, οἱ τε γραμματικοὶ καὶ οἱ συντακτικοί, πρέπει νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ καταλλήλων λατινικῶν παραδειγμάτων καὶ τῆς ἑλλην. αὐτῶν μεταφράσεως. Περὶ τῶν παραδειγμάτων τούτων λαχούσι τὰ ἀνωτέρω καὶ περὶ τῶν παραδειγμάτων τοῦ ἑλλ. συντακτικοῦ εἰρημέν. Ὁμοίως δὲ μεταφράζονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ οἱ τύποι τῶν μὲν ὀνομάτων ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἐνικού, τῶν δὲ ρημάτων ἐν τῇ α' προσώπῳ ἐκάστου χρόνου ἐκάστης ἐγκλίσεως.

Καὶ ἐν τῇ γραμματικῇ δέ, ὅπου δυνατόν, μάλιστα δ' ἐν τῇ συντακτικῇ, δὲ ὑποδεικνύονται ἐπιμελῶς αἱ τῆς λατινικῆς πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ἐνθα δὲ εἶναι δυνατόν, καὶ πρὸς τὴν νέαν ἑλληνικὴν ὑπάρχουσαι ὁμοιότητες καὶ διαφοραί. Αἱ λατινικαὶ λέξεις πρέπει νὰ γράφονται κατὰ τὸν ὅρθον καὶ ἐξηκριβωμένον τύπον, νὰ σημειώνωνται δὲ ἢ πᾶσις τῶν συλλαβῶν διὰ τοῦ σημείου τοῦ μακροῦ καὶ βραχέως (ὡς ἐνδείγματα πρὸς τοῦτο εἶται ἡ Λατινικὴ γραμματικὴ τοῦ C. Landgraf, 8η ἐκδ. Bamberg). Τὰ ὀνόματα τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ὡς καὶ πᾶς ἐν γένει ὅρος γραμματικῆς ἢ συντακτικῆς, πρέπει νὰ ἐκφράζωνται πάντοτε ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Εἰσαγωγή.

Συντομωτάτῃ ἱστορίᾳ τῆς λατινικῆς γλώσσας. Γράμματα ἀλφabetοῦ καὶ διαιρέσεις αὐτῶν. Προσφθ. Συλλαβαί. Τονισμός. Προσφθ.

Μέρος Α'

Τυπικόν.

Μέρη τοῦ λόγου. Τὰ κλιτὰ μέρη. Πτωτικά καὶ τὰ παροπόμενα αὐτῶν. Αἱ κλίσεις τῶν ὀνομάτων. Πτωτικά κατωτέρως· μετὰ τῶν ἐν τῇ ἑλληνικῇ πρωτοτύπων καταλλήσεων. Τύποι ὀριστικῶν, ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν ἐκάστης κλίσεως μετὰ τῶν ἀπολύτως ἀναγκάσιων κανόνων περὶ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν. Παραθετικά ἐπιθέτα ὁμαλὰ καὶ ἀνώμαλα. Σχηματισμός τῶν ἐπιρρημάτων τῶν εἰς

ἐπιθετὸν παραγομένον καὶ παραθετικὰ αὐτῶν. Ἀριθμητικά. Ἀνωμαλίαι ἐν παραβολῇ πρὸς τὰς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Ρῆμα καὶ παρεπόμενα αὐτοῦ. Κλίσις τοῦ ρήματος sum. Τυποὶ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν ἐν τῇ ἐνεργητικῇ καὶ παθητικῇ φωνῇ. Παραδείγματα. Συντομοτάτη ἐκθεσις περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων καὶ τῶν ἐγκλίσεων. Ρήματα εἰς—το τῆς γ' συζυγίας. Περιφραστικὰ συζυγία. Ρήματα ἀποθετικά. Τοπικαὶ ἀνωμαλίαι ρημάτων. Ἀνωμαλίας παρεκκλίσεις καὶ ὕψις. Παράγωγα ρήματα (ἐνεργητικὰ κλπ.). Ἀνωμαλὰ ρήματα (possunt, edo κτλ.). Ἑλληνικὰ ρήματα (memini κτλ.). Ἀπρόσωπα ρήματα. Ἀκλίτα μέρη τοῦ λόγου. Κατάλογος τῶν κυριωτάτων ἀνωμαλῶν ρημάτων.

Μέρος Β'

Ἐν συντομίᾳ τὰ κυριωτάτα περὶ παραγωγῆς καὶ συνθέσεως.

Μέρος Γ'

Συντακτικόν.

Οἱ διὰ πτώσεων διορισμοὶ τῆς προτάσεως (χρῆσις ὀνομαστικῆς καὶ λοιπῶν πτώσεων), οἱ διὰ προθέσεων (χρῆσις τῶν προθέσεων), οἱ δι' ἀπαρεμφάτου (αἰτία. μετ' ἀπαρεμφάτου, ὀνομαστ. μετ' ἀπαρεμφάτου), οἱ διὰ μετοχῆς. Τὰ κυριωτάτα περὶ ἀντωνυμιῶν ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὰς τῆς ἑλληνικῆς. Κατὰ τὴν ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντακτικῇ τριπλὴν διαίρεσιν τῆς προτάσεως εἰς πρότασιν κρίσεως, ἐπιθυμίας καὶ ἐρωτηματικῆς) ἐξεταστέα ἡ σημασία καὶ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων. Περὶ χρόνων συντομοτάτα ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς τῆς ἑλληνικῆς. Ἐξηρημέναι προτάσεις κρίσεως, ἐπιθυμίας καὶ ἐρωτηματικῆς. Πλαγιῶς λόγος. Ἀκολουθία τῶν χρόνων. Περὶ τῶν ἐπιρωτηματικῶν προτάσεων (χρονικῶν, ὑποθετικῶν κτλ.) τὰ κυριωτάτα. Ἐπίτιον. Πρῶτον καὶ δεύτερον θετικόν.

Παραρτήματα

α') Προσφῶδις καὶ μετρικὴ (κατὰ Landgraf, πρ' ὃ ταῦτα ἐκτιθενται ἐν 5 περίπτω σελίδι). β') Συντομίαι λέξεων καὶ ἰδίως τῶν προσωνημιῶν. γ') Ρωμικῶν ἡμερολόγιον. δ') Νομισματικά, μέτρα καὶ σταθμὰ μετὰ τῶν ἀντιστοιχῶν ἀρχαίων καὶ συγχρόνων ἑλληνικῶν (ἐν μὲν σελίδι).

Ἀσκήσεις

Αἱ ἀσκήσεις, οὐχὶ πλείονα τῶν 5 τυπογραφικῶν φύλλων καταλαμβάνουσιν, διὰ καταλλήλου δὲ παραπομπῆς εἰς τὰ ἀντίστοιχα μέρη τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικῆς καὶ ἀπορρομῶν, ὅτε εἶναι γριμ εἶδον, λέξεις λατινικὰς πρὸς σχηματισμὸν φράσεων διὰ ζωῆς φωνῆς, φράσεις λατινικὰς πρὸς ἀπόφασιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ φράσεις ἑλληνικὰς πρὸς ἀπόφασιν εἰς τὴν λατινικὴν. Αἱ ἀσκήσεις αὗται δὲ ἐνολλήθουσιν καταλλήλως κατ' ἀν. φραν πρὸς τοὺς ἀντιστοιχοὺς γραμματικικοὺς καὶ συντακτικούς κανόνες. Ἀνάγκη δὲ πᾶσα νὰ καταβληθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν περιεχομένων τῶν ἀσκήσεων τούτων. Ἐν ταῖς ἀσκήσεσι μάλιστα ταῖς ἀν. φερμέναις εἰς τὰ ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσι διδασκόμενα μέρη τοῦ συντακτικῆς τὸ πειριχόμενον ὀρεῖται νὰ συμπεριλαμβάνεται πρὸς τοὺς ἐν αὐτοῖς διδασκόμενους κανόνες καὶ Κιέσεων. Ἐν τῇ ἑπομένῃ τῇ λατινικῇ συντακτικῇ δοκίμῃ οἱ συγγραφεῖς νὰ ἔχουν πρὸ ὀρθολογικῶν τὰ ἐγγεγραμμένα τοῦ Rimbard καὶ A. Wahlbeck, μάλιστα δὲ τοῦ δευτέρου τὴν Praktische Anleitung zum Unterricht in der latein. Gram. tik. Ἐν δὲ τῇ ἐπομένῃ τῇ ἀσκήσεσι ἀξία συντάσεως εἶναι τὰ ἐγγεγραμμένα τοῦ K. Brandt.

Ἀλφρὲθίδης πινὰς τῶν περιεχομένων.

2. Ἀναγνωσμάτων λατινικῶν διὰ τὴν Α' τάξιν τοῦ γυμνασίου μέχρι 4 τυπογρ. φύλλων. Τὰ βιβλίον ταῦτο μεθ. διδῶς συντετακμένον κατὰ τὰ νεώτατα γαλλικὰ ἢ γερμανικὰ βιβλία τοῦ εἶδους τούτου (πρβλ. τὰ ἀναγνωστικά τοῦ W. Wartenberg καὶ L. Gurlitt) ὅτε ποιότηρ ἐν ἀρχῇ μὲν προτάσεις συντομικὰς καὶ ἐνδελεχῶς, εἰς δὲ βελονὴν καὶ κατ' ὀλίγον προτάσεις μακροτέρως καὶ ἐμπλοκοτέρως. Ἀνάγκη πᾶσι αἱ προτάσεις αὗται ἐκαστοὶ νὰ εἶναι ἀγνῆτοι πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὸ περιεχόμενον ὥστε νὰ ἀντιτελοῦσιν ἑναὶον τι νόημα, νὰ παρεμβάλλονται δὲ καὶ διηγηματικὰ ἐν συνεχείᾳ λόγῳ εἰλημμένα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς καὶ ρωμαϊκῆς μυθολογίας καὶ ἱστορίας. Αἱ λέξεις τῶν προτάσεων καὶ τῶν διηγηματικῶν πρέπει νὰ εἶναι ἐκ τῶν συνθέστων ἀπαντῶν ἐν τοῖς μετὰ ταῖς ἀρνηθεύσεσιν Ἀκτίνοισι συγγραφεῖς. Πρὸς ὅσον ἐν τῇ ἀναγνώσει τὸν πρῶτον δι' σημειώσεται ἡ προσφῶδις ἐρ' ὧν λέξων εἶναι ἀναγκαστὸν διὰ τοῦ σημείου τοῦ μακροῦ καὶ τοῦ βραχέος.

Ε' ΓΑΛΛΙΚΑ

1. Στοιχειώδεις βιβλίον.
 2. Μεθόδος πρὸς διδασκαλίαν κλπ.
 3. Γραμματικὴ τῆς γαλλικῆς γλώσσης
- Κατὰ τὸ πρὸ τετρακτίου συνταχθέν πρόγραμμα.

Σ' ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Ἱστορία ἑλληνικὴ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ἀρχαίας συμπυκνῆται διὰ τὴν Α' τάξιν τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου, μέχρις ἐξ τυπογραφικῶν φύλλων. Ἀρχαιοτάτοι κατόικοι τῆς Ἑλλάδος. Ἑλληνες. Φυλαὶ αὐτῶν. Οἱ βῆλοι τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἀρχαιοτάτη ἑλλην. ἱστορία μυθική. Δαναοί, Κάδμος (καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς αὐτοὺς συντομοτάτα περὶ Αἰγυπτίων, Φοινίκων, Βαβυλωνίων), Ἡρακλῆς, Θησεύς, Μινως, ἀργοναυτικὴ ἐξστρατεία, πόλεμος τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θῆβας, τρωικός πόλεμος. Μνεία τῶν κυκλαπιδῶν ἡ πελαγονικῶν ἀρχοντοῦν τῆς ἐποχῆς ταύτης. Κάθωδός τῶν Ἡρακλ. εἰδῶν. Ἀποικίαι εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. Ἱστορία τῆς Σαδάρτης καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλ. εἰδῶν μέχρι τῶν περικύων πολέμων. Μνεία τῶν σπουδασιωτῶν ἐκ τῶν ἀποικιῶν τῆς Ἱταλίας, Σικελίας, Θράκης, Πόντου κλπ. Ἡ ἐπικράτειος τοῦ ὀνόματος Ἑλλην. Μαντική. Ἀμφικτυονία. Πανελλήνιοι ἀγῶνες. Οἱ Ἑλληνες τῆς Μ. Ἀσίας καὶ οἱ Αὐδοὶ (Κροῖσοι) καὶ Πέρσαι (Κύρος, Δαρείος). Ἐπανάστασις τῶν Ἰωνῶν. Περσικοὶ πόλεμοι. Ἡ τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονία. Ὁ Περσικὸς καὶ ἡ πνευματικὴ ἀκμὴ τῶν Ἀθηναίων. Ὁ πελοποννησιακὸς πόλεμος. Τραγικὰ τὰ τύραννοι θρασυβούλοι. Θάνατος τοῦ Σωκράτους. Κύριος ἀνάθεσις. Στρατεῖαι τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἀσίαν. Κορινθιακὸς πόλεμος καὶ Ἀνταλκίδειος ἐφθνή. Ἱστορία τῶν Ὁθωνῶν μέχρι τῆς ἐν Μαντινέᾳ μάχης. Μκεδονία. Φίλιππος Β'. Ὁ μεγας Ἀλεξάνδρος. Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῶν διαδόχων μέχρις τῆς ἐν Ἰψῷ μάχης καὶ ἀπαριθμῆσι τῶν ἐκ τοῦ ἰδρυέντων ἐν Εὐρώπῃ, Ἀσίᾳ καὶ Αἰγύπτῃ ἑλληνομακεδονικῶν κρατῶν. Αἰτωλικὴ καὶ ἀχαϊκὴ συμπολιτεία.

Κατὰ τὸν ἀλφρὲθίδης τῶν κυρίων ὀνομάτων.

1 καὶ 2. Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἀρχαίας συμπολιτείας μέχρι τῆς ἐν τῷ Π. Ἀ. φαν. ἀποστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τὴν Β' τάξιν τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου, μέχρις ἐξ τυπογραφικῶν φύλλων.

Σύντομος ἱστορία τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς αἰτωλικῆς συμ-

πολιτείας καὶ τῶν συγγενῶν βοσίδων Μακεδόνες, Σαρματῆς, Περσῆς, Αἰγύπτιοι μέχρι τέλους τοῦ Γ' πρὸ Χρ. αἰῶνος. Συννομιτὴν ἱστορίαν τῆς Ρώμης μέχρι τῶν αὐτῶν χρόνων. Ἀνάμειξις τῶν Ρωμαίων εἰς τὰς ἑλλὰδος πλάσματα καὶ πόλεις αὐτῶν ἐναντίον τοῦ Φιλίππου, τοῦ Ἀντίοχου, τοῦ Περσέως καὶ τῶν ἁγίων. Ἀλυσίς καὶ καταστροφή τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εὐφροσύνη πάλαι τὸν Γ' αἰῶνα ἀπολλύζαντες εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ Αὐτοκράτορος. Ὁ Αὐτοκράτορας καὶ οἱ γειωμένοι τὸν μετ' αὐτῶν ἀποκρυσταλλῶν μέχρι τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Διαδοχὴς τῶν χριστιανικῶν εἰς τὸν ρωμαϊκὸν καὶ οἱ μεγάλοι διωγμοὶ κατὰ τὸν χριστιανισμὸν. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος. Ἡ ἰδρυσις τοῦ βυζαντινοῦ κράτους. Θεοδοσίος Α'. Ιουστινιανός. Ἡ ἀλυσίς. Γένεσις καὶ ἐξάπλυνσις τοῦ ρωμαιοβυζαντινοῦ. Πολιορκίαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἐπὶ Κωνσταντίνου Δ' καὶ Λεόντος τοῦ Ἰσαυροῦ. Πόλεμος πρὸς τοὺς Βουλγάρους (Κωνσταντῖνος Β', Νικηφόρος Α', Λεων Β'). Ὁ Πατριάρχης Φώτιος καὶ τὸ σχίσμα. Οἱ αὐτοκράτορες Νικηφόρος Φωκῆς, Ἰωάννης Τσιμίσκης, Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος. Οἱ Σελτζουκίδαι Τούρκοι καὶ διγενεσις ὁ Ρωμανός. Οἱ Κομνηνοὶ αὐτοκράτορες Ἀλέξιος Α', Ἰωάννης Β', Μανουὴλ Α'. Ἀναδρομὴ εἰς τὴν ἰστορίαν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης μετὰ τὸν Μ. Κωνσταντῖνον. Μεταστάσεις λαῶν. Διαδοχὴς τοῦ δυτικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους. Τὸ μέγα ρωμικὸν κράτος καὶ τὰ ἐκ τῆς διαδόσεως αὐτοῦ πορρωθεντα κράτη τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας. Διαδοχὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Δυσεὶ. Αἱ σταυροφορίαι. Ἀλυσίς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων.

Κατάλογος ἀλφαριθμητικῶν τῶν κυρίων ὀνομάτων.

Πινὰς χρονολογικῶν τῶν γεγονότων.

3. * Ἱστορία ἑλληνικὴ ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Φράγκων ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, διὰ τὴν γ' τάξιν τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, μέχρις ἐξ τυπογραφικῶν φύλλων.

Ἑλληνικὰ καὶ ρωμικὰ κράτη ἰδρυθέντα μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων. Ἀνακτῆσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ Μιχαὴλ Ν' τοῦ Παλαιολόγου. Ἡ γένεσις τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους ἐν Βιθυνίᾳ. Οἱ μετὰ τὸν Μιχαὴλ Ν' αὐτοκράτορες μέχρι τοῦ Κωνσταντίνου ΙΑ'. Ἀλυσίς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων. Μεταστάσεις λογίων Ἑλλήνων εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην πρὸ τῆς ἀλώσεως καὶ μετ' αὐτήν. Ἡ ἀναγέννησις τῶν γραμμάτων, τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην. Ἐφευρέσεις. Πανεπιστήμια. Ἀνακάλυψις νέων χωρῶν. Θρησκευτικὴ μεταρρυθμίσις. Ἡ καταστάσις τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν. Ἡ ἐκκλήσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως κέντρον τῶν Ἑλλήνων θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν. Κληρικὰ καὶ ἀρχαῖοι. Δημοτικὴ ποίησις. Καλλιέργεια τῶν γραμμάτων. Ἡ Ρωσία καὶ οἱ Ἕλληνες. Ὀλίγα περὶ τῆς γαλιτικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ Ναπολέοντος. Ρῆγας ὁ Φραγκὸς καὶ ὁ Καραϊσκάκης. Προδρομοὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως. Εὐρωπαϊκὸν ναυτικὸν τὸν νῆσον. Οἱ πόλεμοι τῶν Σουλτῶν κατὰ τοῦ Ἀλή πασᾶ. Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις Ἰωάννης Καποδίστριας. Ὁθων. Γεώργιος. Συνοπτικὴ ἀναγραφὴ τῶν κυριωτάτων γεννηθέντων τῆς νεωτέρας πεντηκονταετηστείας.

Πινὰς ἀλφαριθμητικῶν ὀνομάτων.

Πινὰς ἀπὸ β' ἕως τῶν κυρίων ὀνομάτων.

Γενικότατος

1 Ἱστορία ἑλληνικὴ ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης χρόνων μέχρι τῆς ἐν Ἰψῷ μάχης, ἢ τὴν α' αἰνὰ τοῦ γυναικείου, μέχρι δέκα τυπογραφικῶν φύλλων.

Σύντομος χωρογραφία τῆς Ἑλλάδος ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἱστορικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων. Κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος πρὸ τῶν Ἑλλήνων. Καταγωγή τῶν Ἑλλήνων. Ὁ χῶρος ἢ τῆς ἀρχαιοτάτης ἑλληνικῆς ἱστορίας μυθικός. Παραδόσεις περὶ ἡρώων καὶ ἡρώων πόλεμον. Τί γνωρίζομεν πραγματικῶς περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ γ. Μυκηναϊκῆς πολιτείας, το σφραγιστικῶτα κέντρον αὐτοῦ καὶ τὰ κυριώτερα εἶδη ζωτικῆς (ἀρχαῖαι, ἀνακτορεῖς, τάφαι).

Αἱ ἄλλαι ἐπὶ κλίσεις ζῶντων. Μεταναστεύσεις τῶν Δωριεῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἑρῶν καὶ π. κ. κ. καταπολεμῶν τοῦ προετοῦ πολιτισμοῦ. Τινες ἦσαν αἱ Δωριεὶς αἱ διὰ τὸ γεγονὸς ἀνταρξία καθύστερον τῶν Ἑλλήνων. Φυλὴ καὶ διαλεκτοὶ ἑλληνικαί. Ἀποικίαι εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ὀμηρικὰ ποιήματα. Θρησκεία τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Ὀμηρον. Οἱ τὸ Ὀμηρὸν θρησκείᾳ ἦτο ἐν πολλοῖς διάφορος τῆς αἰκῆς θρησκείας (παράδειγμα ἡ λατρεία τῶν ἡρώων καὶ τῶν νεκρῶν) καὶ οἱ καθόλου ἡ ἑλληνικὴ θρησκεία δὲν ἦτο πανταχῶς ὁμοιόμορφος. Π. λ. ἡμεῖς τῆς ἡρώικης ἐποχῆς κατὰ τὸν Ὀμηρον. Αἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἰδρυθεῖσαι δωρικαὶ πολιτείαι, αἱ αἰεὶ τὸν ἀρχαιοτάτων κατόικους σχέσεις αὐτῶν. Ἱστορία τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Πελοποννήσου (Σπάρτη, Ἀργεῖοι, Κορίνθιοι, Σικυωνεῖς) καὶ τῶν Ἀθηνῶν μέχρι τῶν περσιτικῶν πόλεων. Εὐρωπαῖοι καὶ εὐρωπαϊκοὶ πόλεις, ναυτικαί, ἀποικίαι τῶν Ἑλλήνων (κατὰ τὸν Η', Ζ' καὶ Σ' αἰῶνα), ναυμάχαι, διαδοχὴς τῆς γραφῆς. Πολιτικαὶ μεταβολαὶ (ὀλιγαρχία, τυραννίς, δημοκρατία) μετ' ἀναφῶς εἰς τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κορίνθου, τῆς Σικυωνίας κλπ. παραδείγματα. Διαίρεσις καὶ ἐνότης τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἀρχαὶ ἐννοια τοῦ ὀνόματος Ἑλλήν καὶ ἐπικράτησις αὐτοῦ. Πανελλήνιος ἄγωνες, μινετζ, ἀμφοτερονικαί. Οἱ Ἕλληνες τῆς Μ. Ἀσίας καὶ οἱ βάρβαροι. Ἀναδρομὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀνατολικῶν λαῶν (Αἰγύπτιοι, Βαβυλωνιοὶ, Ἀσσυριοὶ, Φινίκιοι, Μήδων, Λυδοῦν) μέχρι τῆς συγγενέσεως πάντων εἰς τὸ περσικὸν κράτος. Ἡ ἐπανάστασις τῶν Ἰωνῶν. Περσικὸν πόλεμον. Ἡγεμονία τῶν Ἀθηνῶν. Πληθυσμὸς αὐτῶν, βιομηχανία, ἐμπορία, οἰκονομικὰ, πνευματικὴ ἀμύη. Ἀττία τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἱστορία αὐτοῦ. Οἱ τριάντονα τῶν ἰωνῶν. Ὁ Μερσούβουλος. Θάνατος τοῦ Σακράτους. Ἀνάστασις Κύρου. Στρατεῖαι τοῦ Ἀγχιμένης εἰς τὴν Ἀσίαν. Κοινητικὸς πόλεμος. Ἀνακλειδισμοὶ εἰρήνης. Ἱστορία τῶν ὁσίων μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης. Ἡ Μακεδονία πρὸ Φιλίππου τοῦ Β'. Ὁ Φιλίππος καὶ οἱ Ἕλληνες Φωκικὸς πόλεμος. Ἡ ἐν Χαιρώνειᾳ μάχη. Ἱστορία τοῦ Μ. Αλεξάνδρου. Ἀρμενικὸς πόλεμος. Θάνατος τοῦ Δημοσθένους. Ἱστορία τῶν Διαδόχων μέχρι τῆς ἐν Ἰψῷ μάχης.

2. Ἱστορία ἑλληνικὴ καὶ ὁμηρικὴ ἀπὸ τῆς ἐν Ἰψῷ μάχης μέχρι τοῦ θανάτου Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, διὰ τὴν β' τάξιν τοῦ γυναικείου, μέχρι δέκα τυπογραφικῶν φύλλων. Ἱστορία σύντομος τῶν ἐν Εὐρώπῃ, Ἀσίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ ἑλληνικῶν καὶ ἑλληνιστικῶν κρατῶν (ἐξισομένης ἰδίᾳ τῆς ἐν Περγαμῇ καὶ Αἰγύπτῳ θρησκείας τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν) μέχρι τέλους τοῦ Γ' πρὸ Χρ. αἰῶνος. Ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Σικελίαν. Συντομωτάτη ἱστορία τῆς Ρώμης ἀπὸ τῆς

τυπικῆς ἐπὶ ἐποχῆς ἱστορικῆς μετὰ τῆς Πατριτικῆς καὶ Παλαιοῦς. Οἱ Σικαντικὲς πόλεις. Ἡ καθύστεσις τῶν λαῶν τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς κατὰ Ἰταλίαν. Π. λ. οἱ δευτέρως καχερῶνικὸς πόλεμος. Π. ἐπεμῆσις τῶν Ρωμαίων εἰς τὰς ἑλλὰδες πράγματα. Οἱ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Συρίας καὶ Μακεδονίας πόλεμοι. Κατὰ

λυσος τοῦ μακεδονικοῦ κράτους. Καθιπότης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τὸν πνευματικὸν βίον τῶν Ῥωμαίων. Ἡ ἐπανάστασις τῶν Γράκχων. Ὁ Ἰουγυρτικὸς πόλεμος. Κίμβροι καὶ Τεύτονες. Μάριος καὶ Σύλλας. Ὁ πρῶτος μηδιστικὸς πόλεμος. Ἀλώσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιὸς ὑπὸ τοῦ Σύλλας. Αἱ ἐν Χερσονήσῃ καὶ Ὀρχομενῷ μάχαι. Ὁ δουλικὸς πόλεμος. Ὁ περσικὸς πόλεμος. Ὁ δεύτερος μηδιστικὸς πόλεμος. Ἡ Καρχηδονία συνθήκη. Ἡ πρώτη τριταρχία. Ὁ δεύτερος μέγας ἑσθελικός πόλεμος. Ὁ Τούλνυς Καύκων ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτοῦ. Ἡ μεταστροφὴ τοῦ βασιλεῦς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν Σωκράτη. Φίλιππος καὶ τὰ μετ' αὐτόν. Δευτέρα τριταρχία. Ὁ τρίτος μέγας ἐσθελικός πόλεμος. Ἡ κατὰλλυσις τῆς ἐν Αἰγύπτῳ δυναστείας τῶν Πτολεμαίων. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰνδοβανίου γενομένη διάταξις τῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν. Ὁρχακτικὴ τῆς μοναρχίας τοῦ Ὀκταβιανοῦ ἰδία ὑπὸ ἐπὶ τὸν πολιτικὴν. Οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Αὐγουστιανοῦ οἴκου. Ὁ Νέρων καὶ ἡ Ἑλλάς. Οἱ μετὰ τὸ τέλος τοῦ Αὐγουστιανοῦ οἴκου αὐτοκράτορες. Ἰουδαϊκὸς πόλεμος. Καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλῆμ. Ὁ χριστιανισμὸς ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις καὶ ἐν τῇ Ῥωμαικῇ κράτει. Οἱ αὐτοκράτορες Νέρβος, Τραϊανὸς, Ἀδριανὸς, Ἀντωνῖνος, ὁ εὐσεβὴς καὶ Μάρκος Αὐρήλιος ἐν ταῖς πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνας σχέσεσιν αὐτῶν. Αἱ ἐν Ἀθήναις φιλοσοφικαὶ καὶ βιβλιοθηκαὶ σχολαί. Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς. Οἱ μετὰ Μάρκον Αὐρήλιον αὐτοκράτορες. Σεπτιμιος Σεβήρος καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἑλῶσις τῶν Βοζαντινῶν. Ὁ Καρακάλλος καὶ οἱ Ἕλληνες. Ἀπονομὴ δικαιοῦματος Ῥωμαίου πολίτου εἰς πάντας τοὺς ἐλευθέρους ὑπηκόους τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ἀλεξάνδρος Σεβήρος. Κατάλλυσις τοῦ περσικοῦ κράτους. Τὸ νέον περσικὸν κράτος. Οἱ χρόνοι τῶν λεγομένων τριακοντα τυράνων. Ροθι καὶ ἐπιδορμαὶ. Δέξικτος. Κατάλλυσις τοῦ βασιλείου τῆς Παλμύρας. Οἱ μέχρι τῆς διακλητικῆς αὐτοκράτορες. Διοκλητιανὸς. Οἱ κατὰ τῶν χριστιανῶν μεγάλοι διαγίγμει. Ἡ μοναρχία τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Κρίσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῆς ἡ σημασία τοῦ γεγονότος τούτου διὰ τὸν ἑλληνισμὸν. Διάδοχοι τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Ἰουλιανὸς. Ἡ ἐπὶ τοῦ Οὐάλεντις ἐπιδορμὴ τῶν Ρόθων καὶ τὰ αἵτια αὐτῆς. Θεοδοσίος ὁ μέγας.

Χρονολογικὴ πινὰς τῶν γεγονότων.

Πινὰς τῶν κυρίων ὀνομάτων.

3. * Ἱστορία ἑλληνικὴ ἀπὸ τοῦ 395 μ. Χ. μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν σπουδαιότεραν περὶ αὐτὴν τῆς ὁλως μεσαιωνικῆς ἱστορίας, διὰ τὴν γ' τάξιν τοῦ γυμνασίου, μέχρις ὅπου τυπογραφικῶν φύλων.

Τινες αἱ χώραι τοῦ ἀνατολικοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἢ βυζαντινικοῦ κράτους. Ἡ ἐπὶ Ἀρχαίων ἐπιδορμὴ τοῦ Ἀλκαίου εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας (μετὰ λεπτομερεῖον ὡς πρὸς τὰς ἐπιβλήσεις τότε εἰς τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καταστροφῆς). Θεοδοσίος ὁ Β'. Τὸ κράτος τῶν Οὐννων. Οἱ ἀπὸ Θεοδοσίου τοῦ Β' μέχρι τοῦ Ζήνωνος αὐτοκράτορες. Τὸ δυτικὸν Ῥωμαϊκὸν κράτος ἀπὸ τοῦ θανάτου Θεοδοσίου τοῦ Α' μέχρι τοῦ 476. Ἀρχὴ τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορικῆς περιόδου. Ἀναστάσιος Α'. Τσιτακινῶν Α'. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Τσιτακινῶν ἀπὸ τοῦ Ἡμερολογίου Ἀλφόνσος καὶ Νικηφόρος τῆς ἑλληνικῆς χώρας. Ἡμερολογίου ἡμερῶν κατὰ τὴν Περσῶν. Γενεσις τῆς μεσσημερικῆς ἡγεμονίας καὶ ἐξέλιξις αὐτῆς. Κωνσταντίνος Πορφυρογένετος. Ἐργατικαὶ τῶν Βουλγάρων ἐνδορμὴν τῶν Δουναβίων. Δυναστεία τῶν Ἰσλαβῶν. Νικηφόρος Α'. Ἐπανάστασις καὶ καταστροφὴ

τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Σλάβων. Πόλεμος τοῦ Νικηφόρου κατὰ τῶν Βουλγάρων. Ἐλῶν Β' καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ μέχρι Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος. Ὁ πατριάρχης Φώτιος. Οἱ βρετικαὶ τῆς μεσσημερικῆς λεγομένης δυναστείας. Ἡ μεγάλη ἀκμὴ τῶν ἑλληνικῶν κράτων ἐπὶ τὸν βασιλεῖον Ῥωμανοῦ Β', Νικηφόρου Φωκῆ, Ἰωάννου Τσιμισκῆ, Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου. Οἱ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλείου μέχρι τοῦ Ἀλέξiou Α' Κομνηνοῦ αὐτοκράτορες. Ἡ πτωχικὴ τῶν Ἀρμένιων. Οἱ Νεο-Ῥωμαῖοι Τούρκοι Ρομῶν. Ἡ ὁ Διογένης. Ἀνδροῦχος καὶ τὸν ἱστορικὸν τῆς Δύσεως. Τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ Β' αἰῶνος περικυβηθέντα κράτη. Τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος. Κρήνη. ὁ μέγας. Τὰ ἐπὶ τὸν διαδοχὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς διελύσεως τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους περικυβηθέντα νέα κράτη. Ὁ πολιτικὸς καὶ κοινωνικὸς καὶ θρησκευτικὸς βίος ἐν τῇ μεσαιωνικῇ Εὐρώπῃ. Φιλοδελικισμός. Ἱπποτισμός. Παπικὴ ἀρχὴ. Αἵταις τῶν σταυροφοριῶν. Ἡ δυναστεία τῶν Κομνηνῶν. Ἀλέξιος Α'. Πρώτη σταυροφορία. Ἰωάννης Β'. Μανουὴλ Α'. Δευτέρα σταυροφορία. Δυναστεία τῶν Ἀγγελῶν. Ἰωάννης Β'. Τρίτη σταυροφορία. Ἀλέξιος Γ'. Τετάρτη σταυροφορία. Ἀλώσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων. Φραγκικὴ καὶ ἑλληνικὴ κράτη ἱδρυθέντα μετὰ τὴν ἔλυσιν. Ἡ αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας. Ἀνάγκη τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Τινες Ῥωμαϊκὰ κράτη διεκρήθησαν ἐν ἑλλαν. χώραις μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο καὶ τινὰ ἑλληνικὰ ἀνεξαρτήτως. Οἱ Ὀθωμανοὶ Τούρκοι. Οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν Ὁσμὰν καὶ Οὐρῶχ. Ἡ στρατιωτικὴ ὁργάνωσις τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους. Τὰ πάγια τῶν γενιτσαρῶν. Ἡ δυναστεία τῶν Παλαιολόγων ἀπὸ τοῦ Μιχαὴλ Η' μέχρι τοῦ Ἰωάννου ΙΒ'. Μουράτ Α'. Βαγιαζήτ. Ἐπείκεισις τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὁ Ταμερλάνος. Μανουὴλ Β'. Παλαιολόγος. Ἰωάννης Η' Παλαιολόγος. Ἀποδορμὴ πρὸς ἑνοσίαν τῶν ἐκκλησιῶν. Σακενδέρπερος. Οὐνιάδης. Ἱστορία τῶν δεσποτάτων. Ἡπεῖρος καὶ Πελοποννήσος καὶ τὸ δουκάτον Ἀθηνῶν. Κωνσταντίνος ΙΑ' ὁ Παλαιολόγος αὐτοκράτορας Κωνσταντινουπόλεως. Πολιορκία αὐτῆς καὶ ἄλωσις ὑπὸ Μωῆσῃ Β'. Κατάλλυσις τοῦ δεσποτάτου Πελοποννήσου, τοῦ δουκάτου Ἀθηνῶν καὶ τῆς αὐτοκρατορίας Τραπεζούντης. Ρόδος. Κίπρος. Κρίσις.

Χρονολογικὴ πινὰς τῶν γεγονότων.

Πινὰς τῶν κυρίων ὀνομάτων.

4. * Ἱστορία ἑλληνικὴ καὶ εὐρωπαϊκὴ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, διὰ τὴν Δ' τάξιν τοῦ γυμνασίου μέχρι δώδεκα τυπογραφικῶν φύλων.

Τίνι τρόπῳ ὁ Ὀθωμανὸς κατακτητὴς ἐρύθησε τὴν θέσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ κράτει. Τὰ δικαιώματα τὰ παραχωρηθέντα εἰς τὸ Οἰκουμένικον Πατριarchεῖον καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν καθολὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ κατάσταση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ τοὺς Τούρκους. Λογοὶ Ἕλληνες καταφυγόντες εἰς τὴν Ἱταλίαν πρὸ τῆς ἀλώσεως καὶ μετ' αὐτὴν. Τὰ κυριώτατα γεγονότα τῆς εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν σταυροφοριῶν μέχρι τέλους τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Ἀφθούρησις δυναστεία ἐν Γερμανίᾳ. Ἐκατονταετής πόλεμος μετὰ τοῦ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας (Ἰωάννης Δ' Ἀρκ). Ἰταλικὴ φιλοδοξία καὶ Ἰταλικὴ Ἀναγέννησις. Πολιτικὴ κατάσταση τῆς Γαλλίας. Ἡ μεσσημερικὴ ἡγεμονία σταυροφοριῶν ἐπὶ τὸν πολιτικὸν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Σπουδὴ τῆς ἀρχαίας φιλολογίας. Ἐπιδόσεις τῶν Ἑλλήνων λογιῶν. Πνευματικὰ τεχνικά. Ἐφευρέσεις. Ἀνακάλυψις νέων χωρῶν. Τὰ κυριώτατα γεγονότα τῆς εὐρωπαϊκῆς

κῆ, ἱστορίας κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα. Θεολογικὴ μεταρρύθμις. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανικῆς Κάσολος Β' καὶ Φραγκίσκος δ' Α'. Πολιορκία τῆς Βιέννης ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἡ Ἰσπανία ἐπὶ Φίλιππου Β'. Ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου. Ἡ Γαλλία ἀπὸ τοῦ Λουδοβίκου Β' μέχρι τοῦ Ἑρρίκου Δ'. Οὐγγαρία. Νῦν τοῦ ἀγίου Βασιλείου. Διάταγμα τῆς Νύκτας. Ἡ Ἀγγλία ἐπὶ ἑσθίας τῆς Εὐρώπης. Ὁ θάνατος τοῦ Σαλτιν Β'. Ἡ Ρωσία ἀπὸ τοῦ Νικητοῦ Α' μέχρι τῆς δυναστείας τῶν Ρώφων. Τὰ καὶ ἄλλα ἐκ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα. Ὁ γερμανικὸς πόλεμος καὶ ἡ Βασιλεὺς ἡ νύμφη. Ἡ Πρωσία ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἐλεγκτοῦ καὶ τοῦ Φρειδερίκου Α'. Τὰ σκανδιναυικά κράτη. Δανία. Σουηδία. Γουσταύος Ἀδόλφος. Ἡ Γαλλία ἀπὸ Ἑρρίκου τοῦ Δ' μέχρι τοῦ θανάτου Λουδοβίκου τοῦ 15^{ου}. Ἡ Ἀγγλία ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς Ελισάβετ μέχρι Γουλιέλμου τοῦ Γ'. Κάρολος Α'. Κρίστωλ. Κάρολος Β'. Γεωργίος Β'. Οἱ Σουηδοὶ Ἰωάννης Α' καὶ Σωάρεθ Α'. Κατάκτησις τῆς Κρήτης. Ἐκστρατεία τοῦ Μορτζίου εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Ἀσίαν. Πολιορκία τῶν Ἀθηνῶν. Καταστροφή τοῦ Παρισιῶν. Μεταρθε Β' καὶ Ἀλφρέτ Γ'. Συνθήκη τοῦ Κρολφεινίου καὶ τοῦ Πασσάου. Ρωσία. Ἀλέξιος Α'. Πέτρος οὁ μέγας. Κάρολος ΙΒ' τῆς Σουηδίας. Ἀγγλία. Γαλλία. Ἰσπανία. Αὐστρία κατὰ τὸν 16^{ον} αἰῶνα. Πρωσία. Φρειδερίκος οὁ μέγας. Ρωσία. Αἰκατερίνη Β'. Ἑλλήνες καὶ Ρῶτοι. Ἐπαναστατικὰ κινήματα τῶν Ἑλλήνων. Ἀλμπρ. Κατσίνης. Κλέρτζι καὶ ἀρκατωλοὶ. Δημοτικὴ ποίησις. Ὁ ὕμνος ἐλευθερίας ἄνωγ τῆς Β'. Ἀμερική. Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις. Ναπολεὼν οὁ μέγας. Ἐπιδράσις τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασεως ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. Ῥήγας Φεραίος, Κοραΐς. Ἐπίδοσις τῶν γραμμάτων. Σχολεῖα. Μεγάλη τοῦ Γένους σχολή. Φανερῶνται. Ἰατρικὴ ἐπίδοσις. Ἐμπόριον. Ναυτική. Σουλταναὶ καὶ Ἀλῆ πασάδες. Αἰ περιρριπτοὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως. Ἐταιρεία τῶν Φιλῶν. Ἡ ἐπανάστασις 1821—1828. Ἰωάννης Καποδίστριας. Βασιλεὺς Ὁθων. Τὸ σύστημα τοῦ 1843. Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ ἐπικρατήσεως τοῦ συν αἰματικῶς πολιτεύματος ἐν τοῖς εὐρωπαϊκῇς καὶ κράτεσι. Μεταπολίτευσίς τοῦ 1867. Βασιλεὺς Γεώργιος. Ἡ μετὰ τὸν Ἑλληνικὸν βουλεῖον ἐξουσία τῶν Ἰσθίων νόμων. Ἱστορία αὐτῶν ἀπὸ τῶν νομαϊνῶν ἐπιδόσεων. Ἡ ἐπανάστασις τῆς Κρήτης τῶν ἐτῶν 1866—1869. Γαλλογερμανικὴ πόλεμος τοῦ 1870 καὶ ἀνδρὸς τῆς Γερμανικῆς οὐτοκρατορίας. Ρωσoturκικαὶ πόλεμοι. Βερολίνου συνθήκη τοῦ 1879. Ἡ ἐξουσία τῆς Θεσσαλίας καὶ μέρους τῆς Ἡπείρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Βούλγαροι καὶ τὸ Βούλγαρον σχίσμα. Σέρβοι. Ρουμῖνοι. Τὰ γεγονότα τοῦ 1885—1886. Ἡ Κόζη καὶ ὁ ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος τοῦ 1897. Ρωσoturκικὸς πόλεμος. Ἡ ἀποικιακὴ ἐπέκτασις τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ κρατῶν. Αἱ μεγάλοι ἀπὸ τοῦ 19^{ου} αἰῶνος ἐπιστημονικαὶ ἀνακαλύψεις.

Πινὰς χρονολογικῆς τῶν γεγονότων.
Πινὰς ἀλφριθμικῆς τῶν κυρίων ἀριθμῶν.

Ζ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. Γεωγραφία διὰ τὴν α' τάξιν τοῦ ἑλληνικοῦ σχο

Περὶ χόμμενον

Σκοπὸς τῆς γεωγραφίας. Προσκαταλητικαὶ πύξεις, σχέδιον τοῦ δομακίου τοῦ σχολείου, ὁλοκλήρῳ τοῦ σχολείου μετὰ τῆς περιόχης αὐτοῦ, σχολεῖον μετὰ τοῦ χωρίου ἢ μέρους αὐτοῦ ἀνάλογος τῆς ἐκτάσεως τοῦ χωρίου. Ἐπι-

σκόπησις ἀπὸ ἀναπνευστικῶν μέρους πατρίδος, ποταμῶν, ὄρων, πηγῶν, πεδίων, κοιλῶν κ.τ.λ. Κάθετος διαμελισμὸς τῆς χέρσου. Ὑψη, μέτροις αὐτῶν, ἀπεικονίσις σχολείου καὶ τῶν περὶ αὐτό. Μορφολογία τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μετὰ πίνκατος ἐγγύρῳ προποτικῶ καὶ τοπογραφικῶ. Ὁρίζωντις διαμελισμὸς τῆς χέρσου. Μορφολογία τοῦ βαθοῦ τῶν θαλάσσης. Ἀνὰ ἄλλους ἀναπνευστικὰς σχολείας, ὁρίζωντις, πρὸς τὴν γῆν καὶ τ.λ. Τοπογραφικὴ χάρτης τῆς γῆς, ἡπείρου, ὁλοκλήρῳ τῆς γῆς, ἀποδοσις οὐκ ἀπὸ τῶν διεθνῶν ἐπὶ γεωγραφικῶν χάρτεσι τῶν αὐτῶν πλῆκται, καρτογραφία, χωρίων, ἀγροτικῶν, ποταμικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, ὁδομολογικῶν, ἀνταρτικῶν, ποτῶν ἐδάφους, εἰς τὴν δεσφῆν, τελεμάτων αὐτῶν.

Φιλοία τῆς γῆς, σύστασις αὐτοῦ δομικῶν, πέτρομα, σχηματικὴς περιωμάτων, στρώματα τοῦ φλοιῦ τῆς γῆς, ἀλλοίωσις τῶν στρωμάτων ἀποσπάρσις πετρωμάτων, πύκνις ἀποσπάρσις, καλλιεργήσιμος γῆ, εἶδη αὐτῆς. Φυτικὴ βλάστησις καὶ ζωικὴ κίσις, συσχετισμὸς ἀμφοτέρων ποιεὶ ἀλλήλους καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ποῖν τοῦ ἐδάφους. Ὁρέλαια εἰς αὐτῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εὐμερία χωρίων, πόλεων, κρατῶν. Συγκριτικαὶ, μέσα συγκριτικαὶ, βιομηχανία, ἐμπόριον, γεωργία, κτηνοτροφία, ναυτική, ἀλλοίωσις.

Ὅριζων. Σχῆμα γῆς, γεωγραφικὴ σφαῖρα. Ἥλιος, ἄξων γῆς, πόλοι αὐτῆς. Ἡμέρα, νύξ, μεσημέρις. Πρὸς τὴν γῆν, πᾶσι ἀπὸ τῆς γῆς, κλιματολογικὰ ἵνα ἐν Στροφῇ τῆς γῆς περὶ τὴν ἑλίου ἐτος, ὅροι τοῦ ἐτους. Σελήνη, πολιτικὴ ἀστρον., εἶδη ἀστέρων. Βαρυτης, εἶδος.

Ἀτμοσφαῖρα, ἀνεμῖς, ὑδροσφῆρα, ὕδρατις, νιφθ, βροχῇ, γιῶν, χάλαζα, πάχνη, ἀέρας. Ἐξάτμισις, κυκλοφορία ὕδατος, πηγῶν, κλίμα.

Ὀκεανῶν, ἡπείρου. Συσχετισμὸς καὶ ἐκτασις αὐτῶν (γεωγραφικῶς καὶ παραστατικῶς).

Συντομογραφία περιγραφῇ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν κρατῶν αὐτῆς μετ' ἀφ' ἑαυτῶν τῆς Ἑλλάδος (εἰς 4 σελίδας).

Συντομογραφία περιγραφῇ τῆς Ἀφρικῆς, Ἀσίας, Ἀμερικῆς, Αὐστραλίας καὶ Πολωνησίας (εἰς 8 τοὺς σελίδας).

Φυλὸς τῆς γῆς καὶ διακρίσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ταξίδιον περὶ τὴν γῆν. I. Ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τῆς διωρυγῆς καὶ Πατρῶν εἰς Τεργέστην. II. Ἐκ Τεργέστης διὰ τῶν Ἀλπεων, Μονάχου, Βερολίνου εἰς Ἀμβούργον. III. Ἐξ Ἀμβούργου εἰς Σάου Θέμπτον. IV. Ἐκ Σάου Θέμπτον εἰς Νεαν Ὑόρκην καὶ Ἰνγκον Φραγκφικον. V. Ἐξ Ἀγίου Φραγκφικῶν εἰς Χογκ-Κόνγκ, Σουεξ, Κύπρον, Ρόδον, Κρήτην καὶ ἐπιστροφή εἰς Ἀθήνας.

Σκοπὸς τοῦ ταξιδίου περὶ τὴν γῆν εἶναι ἡ προσφορὰ εἰς τοὺς μαθητὰς γενικῶν διὰ περιδεγμάτων καὶ ἐκδότων γνώσεων περὶ τοῦ ὁρίζοντος καὶ καθέτου διαμελισμοῦ τῆς χέρσου, περὶ ὁρεων, πεδίων, λιμένων, πόλεων, βλαστῶν, κολπῶν, πορθῶν, νήσων, ἀκρωτηρίων, πεγετώνων, ποταμῶν, λιμνῶν, ρωσικῶ πλούτου, χωριδῶν, πινίσκας, μέσων συγκοινωνίας, συνοικισμῶν, βιοτεύσεως ἀνθρωπίνου γένους κ.λ.π.

2. Γεωγραφία τῶν πέντε ἡπείρων διὰ τὴν β' τάξιν τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, εἰς πέντε υπογραφικὰ φύλλα.

Περὶ χόμμενον

Σχῆμα καὶ μέγεθος τῆς γῆς, μέση πυκνότης τῆς γῆς. Κινήσεις τῆς γῆς πόλοι αὐτῆς, ἄξων καὶ κλίσις αὐτοῦ. Ἐγκατα τῆς γῆς. Κύκλοι τῆς γῆς. Γεωγραφικὴν μέτρον καὶ πλάτος.

Πλανητικόν σύστημα. Η γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. Ἡλιος, πελήνη, πλανῆται καὶ ἀπλανεῖς.

Χαρτογραφία, ἀνάγνωσις γεωγραφικοῦ χάρτου, ἀνάγνωσις χάρτης, τοιαύτῃ κατὰ μήκος καὶ πλάτος, κλιμακ.

Τεττικὸς περικεντρὸν, λιθόσφαιρα, ὑδρόσφαιρα, ἀτμόσφαιρα, βιόσφαιρα.

Μορφολογία τῆς ἐξω-τερικῆς ἐπιφανείας τῆς λιθόσφαιρας: ὄρη, κοιλάται, καὶ κλίσεις διαμορφώσεως τῆς γῆς.

Μορφολογία τοῦ βυθοῦ τῶν θαλάσσης.

Συγκοινωνία διὰ ξηρῆς καὶ θαλάσσης. Τηλέγραφος, τηλεφώνον.

Φυσικὰ καὶ τεχνικὰ προϊόντα. Ἀνθρώπων γένος, διασπορά αὐτοῦ. Ὄρησκεῖα, πολιτισμός. Φυλαὶ τοῦ ἀνθρώπου γένους.

Ἡπειροί (Εὐρώπη, Ἀσία, Ἀφρική, Ἀμερική, Αὐστράλια καὶ Πολυνῆσια) καὶ ὑποδιαίρεσις αὐτῶν (π. χ. Εὐρώπη νοτίᾳ Εὐρώπῃ [χερσόνησος ἑλληνική, πυρηνική, ἀπεννική], βορειοδυτικῇ Εὐρώπῃ, ἀνατολικῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ, δυτικῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ).

Ἐκείτῃ ἡπείρῳ θὰ ἐξετάζονται τὰ ἐξῆς: ποῖον μέρος γῆς ἀποτελεῖ, ποῖα τὰ ὄρη, ἡ θάλασσα, τὸ μέγεθος, ὁ κλιματισμός, ἡ μορφολογία τοῦ ἐδάφους, τὰ ὕδατα, τὸ κλίμα, ὁ πληθυσμός, αἱ πολιτεῖαι καὶ ἡ χωρογραφικὴ διαίρεσις αὐτῆς. Ἀνάλογον ἐξετάσεις θὰ γίνονται καὶ δι' ἐκάστην τὴν ὑποδιαίρεσιν τῶν ἡπειρῶν, προστιθεμένη καὶ ἐξετάσις τῶν κυριωτέρων πόλεων, φυσικῶν καὶ τεχνητῶν προϊόντων, κυριωτέρων λιμένων, κλίτων, ἀκρωτηρίων, τῆς βλάχης καὶ πνευματικῆς καταστάσεως, τοῦ πολιτικοῦ, θρησκευτικοῦ, κατοίκων καὶ τῶν πολεμικῶν δυνάμεων ἐκείστης τούτων.

3. Γεωγραφία τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν διὰ τὴν γ' τάξιν τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, εἰς ἑξ τυπογραφικὰ φύλλα.

Π ε ρ ι ε χ ρ ὶ μ ε ν ο ν

Α' Ἑλλάς. Θέσις, ἑκτάσις, ὄρη. Πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος καὶ καταγωγή αὐτῶν. Κῆθετος καὶ ὀριζήσιος διμελισμός τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ μορφολογία τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. Ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐξειδικίας τοῦ πνεύματος τῶν κατοίκων αὐτῆς, τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς συγκοινωνίας, τοῦ ἐμπορίου, ναυτιλίας, κτηνοτροφίας, γεωργίας καὶ βιομηχανίας. Φυσικὸς πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος. Κλιματολογικαὶ ὁροι. Βίος Ἑλλήνων, ἐκπολιτιστικὴ ἐπίδρασις Ἑλλήνων, διασπορά ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἡ Ἑλλάς κατὰ τοὺς διαφόρους αἰῶνας. Θρησκεία, πολιτεύμα, δικαιοσύνη, παιδεία, δικαιοσύνη, οἰκονομικὴ κατάστασις, πολεμικαὶ δυνάμεις, προϊόντα. Ἔσοι καὶ ἔξω Ἑλλήνων. Πληθυσμός Ἑλλάδος.

Διοικητικὴ διαίρεσις.

Χωρογραφικὴ διαίρεσις Βορεία Ἑλλάς (Θεσσαλία, Ἡπειρος) — Κεντρικὴ Ἑλλάς — Νοτιὰ Ἑλλάς (Πελοπόννησος). Νῆσοι (Παρκτικαὶ νῆσοι Πελοποννήσου, Κυκλάδες, Εἰβοικαί, βόρειαι Σποράδες, Ἰόνιοι νῆσοι).

(Σημ. Κατὰ τὴν χωρογραφικὴν ταύτην διαίρεσιν θέλει γίνῃ ἡ περιγραφὴ τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος).

Β' Αἱ τοιαύται ἑλληνικαὶ χώραι. 1) Τουρκικὴ Ἡπειρος, 2) Τουρκικὴ Θεσσαλία, 3) Μακεδονία, 4) Θράκη, 5) Μικρὰ Ἀσία, 6) Συρία, 7) Παλαιστίνη, 8) Κρήνη, 9) Κύπρος, 10) Σάμος, 11) Ἀἰολοὶ καὶ Μ. Ἀσιαὶ νῆσοι.

Ἐκείτῃ τῶν ὡς ἡ ἐφεξῆς ἀνὰ τὴν γ' τάξιν ἐξέτασιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος, κατὰ λόγον τῶν ἐν αὐταῖς ἑλληνικῶν στοιχείων.

Ταξιδίον ἀνὰ τὰς ἑλληνικὰς χώρας.

Ι. Ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Λέσβου, Σμύρνης, Ἰλίου καὶ Δαρ-

δανελλίαν εἰς Κωνσταντινούπολιν. II. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ Θεσσαλονίκης καὶ Ἰωαννίνων εἰς Κερκύραν. III. Ἐκ Κερκύρας περίπλους τῆς Πελοποννήσου εἰς Πατρῴα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας.

Σκοπὸς τοῦ ταξιδίου εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ τοῦ περὶ τὴν γῆν ταξιδίου (α' τάξεως) ἑλλήνων σχολείων. Ἀπαιτεῖται ὁμῶς νὰ προσεγγίσωσιν ἐπὶ πλείον τοῖς μαθηταῖς γνώσεις τῆς ἀρχαιολογικῆς καὶ ἱστορικῆς σημασίας τῶν μνημονευομένων τόπων.

Οἱ συγγραφεῖς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς γεωγραφίας πρέπει πρωτίστως νὰ ἀποβλέπωσιν εἰς τὴν ἐκπαιδεύσιν τοῦ αὐτοῦ τοῦ μαθητῆ, ὅστις τῆς γνώσεως τῆς γῆς ὡς οὐράνιου σώματος καὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἐν ἡμέρῃ πρὸς τοὺς οὐρανίους αὐτὴν ἀνθρώπους, διὰ τῆς μεταδόσεως τῶν ἀναγκαίων γνώσεων τῆς μαθηματικῆς καὶ φυσικῆς γεωγραφίας καὶ ἀμὰ τῆς ἐθνογραφίας καὶ τῆς πολιτικῆς γεωγραφίας. Δι' ὁ δὲ δεύσει καὶ ἔχουσιν πρὸ ὀφθαλμοῦ, πρῶτον μὲν ὅτι οὐδεμία γνώσις πρέπει νὰ προηλθῇ εἰς τὴν μνήμην τῶν μαθητῶν μνημονίων καὶ ἀσυνδέτως πρὸς σχετικὰς αὐτῆς, ὅτι ἡ φυσικὴ γεωγραφία δὲν πρέπει νὰ χωρίζεται τῆς πολιτικῆς, ἀλλ' ἡ ἀλληλοτυπία τῶν γεωγραφικῶν στοιχείων νὰ γίνεται ὅσον ἐντέλεια κατανοητῆ. Δεύτερον δ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιδραύωσιν τὴν διάνοιν τῶν μαθητῶν δι' ἀχρηστοῦ φόρτου κυρίων ὀνομάτων δι' ἀριθμῶν, εἰς ὧν τὴν ἀπομνημόνευσιν ὑπερμετρον καταβάλλουσιν χρόνον καὶ μὴ μνηστικῶν, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ συγκατατίθωσιν ἐπὶ πολλῶν χρόνων, εἰ μὴ ἐλάχιστον μέρος αὐτῶν. Ὅθεν θὰ ἀναγράφονται μόνον τὰ σπουδαιότατα καὶ σημαντικώτατα ὀνόματα, παρὰ τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, δὲν θὰ ἀναγράφεται ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων αὐτῶν, ἀλλὰ ὁ μόνον συμβολικὸν σημεῖον δηλοῦν τὸ μέγεθος [ὡς εἰς πόλεις ἐχούσας πληθυσμὸν ἄνω τῶν 20 χιλ., δύο ἀστερίσκους εἰς πόλεις ἐχούσας ἄνω τῶν 50 χιλ. πληθυσμῶν, + εἰς πόλεις ἐχούσας ἄνω τῶν 100 χιλ., δύο σταυροὺς εἰς τὰς ἐχούσας ἄνω τῶν 150, τρεῖς σταυροὺς εἰς τὰς ἐχούσας ἄνω τῶν 200, διπλοὺς σταυροὺς εἰς τὰς ἐχούσας ἄνω τῶν 300, δύο διπλοὺς σταυροὺς εἰς τὰς ἐχούσας ἄνω τ. ν. 500, ἀντίστοιχα ὁ ὅσον-δηποτε ἄλλο σημεῖον εἰς τὰς ἐχούσας ἄνω τοῦ ἑκατομυρίου, ἀντίστοιχα περισσευγμένον + εἰς τὰς ἐχούσας ἄνω τῶν δύο ἑκατομυρίων]. Ἐν τέλει δὲ τοῦ περὶ ἐκάστου κράτους λόγου θὰ τίθεται πίναξ τῶν κυριωτέρων πόλεων αὐτοῦ, προτασσόμενον εἰς ἐκάστην τῶν αὐτῶν σημείων καὶ ἐπιτασσόμενον ἀριθμὸς δηλοῦντος τὰς χιλιάδας τῶν κατοίκων. Οὕδε τὰ ὕψη τῶν ὀρέων θὰ ἐκφράζονται, πλὴν ἐξαιρετικῶν τινῶν περιπτώσεων, δι' ἀριθμῶν τῶν μέτρων τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπιφάνειας τῆς θαλάσσης ὕψους τῆς κορυφῆς αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ συγκριτικῶν γραφικῶν παραστάσεων. Τῶν συγκριτικῶν γραφικῶν παραστάσεων συνίσταται ἡ συγκριτικὴ γῆσις: πρὸς δὲ τῶν αὐτῶν καὶ πολλῶν ἄλλων γεωγραφικῶν ἐννοιῶν, ὅσων τῆς ἐκτάσεως χωρῶν, τοῦ μήκους ποταμῶν, τοῦ ὕψους οἰκοδομημάτων, τοῦ πύθου τῶν παραγωγῶν διαφόρων προϊόντων κτλ. Προσέτι δι' ἐκλογῆς πολλῶν καλῶν χαρακτηριστικῶν εἰκόνων πρέπει νὰ σπουδάζωσιν οἱ συγγραφεῖς τοῦς καταστήσωσιν εὐλητοῦς καὶ ἐνέργειας τὰς γεωγραφικὰς γνώσεις.

Τὰ δ' ἀλλόλογιστα γεωγραφικὰ ὀνόματα θὰ μεταγράφονται δι' ἑλληνικῆς γραφῆς κατὰ τρόπον προσεγγίζοντα τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἐξ ἑξῆς: Ἑλλάς, Ἑλλάς, Ἑλλάς ἐν τῇ γῇ, ὅπου κεῖται ὁ ἔχων τὸ ὄνομα τόπος. Ἡπειροκαίσις ἀπὸ τοῦ κανόνος τούτου ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις:

Α') Προσθήκη ἑλληνικῆς καταλήξεως ἡ προσαρμογὴ

πρὸς τοὺς φθογγολογικοὺς νόμους τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅσους δὲν μεταβάλλεται ἐπιστάθως ὁ ὕψαινης τύπος τοῦ ὀνόματος· ὡς Στοκχόλμη (Stockholm), Ἀμβούργον (Hamburg), Βιέννη (Wien), Κοπεγχάγη (Kjöbenhavn), Βουκουρεστίον (Bucuresti) κλπ.

Β') Προτίμησις τοῦ λατινικοῦ τύπου τοῦ ὀνόματος μὲν ὅταν ὅπως εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ συνήθεστερον παρ' ἡμῶν τοῦ νεωτέρου ὡς Μόναχον, Κολωνίαν, Παρίσιον, Φλωρεντίαν, Βενετίαν, ἀλλ' ὅτε Λογίζονται ἀντὶ Ἀυτῶν, Λογίζονται τὸ Βασιλικὸν ἀντὶ Λαυδῶν, Μῆται ἀντὶ Μῆτις, Ἀργεντινάρον ἀντὶ Στρασβούργον, Πάνωρος ἀντὶ Παλέρμον.

Γ') Ἀρχαῖαι κοινότητες καὶ ἱστορικαὶ ἑλληνικαὶ τοπωνυμίας ἀντὶ τῶν ἐπικρατουσῶν νεωτέρων. Εἰς ταύτας δ' ὅμως ἀναγκαῖον νὰ παρτιθῇται ἐν παρενθέσει καὶ τὸ νεώτερον ὄνομα ὡς Μαρσάλια (Marseille) κλπ.

Δ') Μεταφράσεις τοπωνυμίων, ὅν αἱ μεταφράσεις αὐτὰ εἰνε κοινώταται καὶ δὲν ἀπομακρύνονται πολὺ τοῦ ὕψαινης τύπου τοῦ ὀνόματος· ὡς Πετρούπολις (τὸ Pettersbourg), Ἀρχάγγελος (Archangel'sk = πόλις τοῦ Ἀρχαγγέλου), Νέα Ὑόρκη (New-York).

Ε') Μεταφράσεις τοπωνυμίων, ὅν αἱ μεταφράσεις καὶ εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκάς γλώσσας ἐκφερομένην, ὅσους τὸ ὄνομα εἶναι λίαν χαρακτηριστικὸν· λ. χ. Λευκὸν ὄρος, Ἐβελπί ἀκρωτήριον ἢ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, Γῆ τοῦ πυρός, Βόρειον ἀκρωτήριον κλπ.

Ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον δ' ἐπὶ τῶν τοιούτων χαρακτηριστικῶν τοπωνυμίων, χαρακτηριστικῶν διὰ γεωγραφικὸν ἢ ἱστορικὸν λόγον, καλὸν θὰ εἶναι νὰ παρτιθῇται καὶ τὸ ὕψαινης ὄνομα καὶ ἐρμηνεῖα τῆς σημασίας αὐτοῦ· Νυκάρας (ὕδατος βροντῇ), Μισοῦρι (ἀσπῆς ποταμοῦ), Μισοσιπὴ (μέγας ποταμός), Ἀλματία (βοσκότοπος), Βουκοβίνα (φρυγῶν), Κατεγάτης (πλοίων ὁδός), Κιργίσι (νομάδες), Βουχάρα (πόλις λογίων), Ρίο δὲ Ἰανέρο (ποταμὸς τοῦ Ἰανουαρίου, ὡς ἀνακαλυφθεὶς τὴν 1 Ἰανουαρίου 1502). Ὅμοιος καὶ εἰς τὰς τοπωνυμίας τὰς φερωνόμους ἐπίσθων ἀνδρῶν πρέπει νὰ σημειώηται ὁ λόγος αὐτῶν (Ἀδριανούπολις, Φιλίππουπολις, Ἀμερικὴ, Κολομβία κλπ).

Ἀναγκαῖον ἐπίσης νὰ προστινῇται τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ ἐπιθετὰ πόλεων τινῶν, ὡς Ζάκυνθος (τὸ ἄνθος τῆς Ἀντολῆς), Ῥώμη (ἡ αἰωνία πόλις), Κολωνία (ἡ γερμανικὴ Ῥώμη), Ἀνδαλουσία (ὁ κῆπος τῆς Ἰσπανίας) κλπ.

Η' ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ, διὰ τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, μεχρι δέκα τεσσάρων τυπογραφικῶν φύλλον, εἰς ὧν εἰς διὰ τὰ προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν καὶ ἐν τέλει δύο διὰ τὰ στοιχεῖα λογιστικῆς (εἰς ὧν πάλιν ἐν διὰ τὰς ἀσκήσεις).

Περὶερχόμενον·

Α' Περὶ γραφῆς καὶ ἀπαγγελίας τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν. Ἀσκήσεις.

Θεμελιώδεις πράξεις ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν. Βάσαντοι τῶν πράξεων. Ἀσκήσεις πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεων ἀπὸ μνήμης. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Β' Ἰδιότητες τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν (στοιχειώδεις). Περὶ διαιρετότητος. Ἀριθμοὶ πρῶτοι καὶ ἀπλῶν. Χαρακτῆρες διαιρετότητος διὰ 2, 4, 3, 9, 5, 25, 10, 100, 1000, 6, 12, 15 κλπ. Βάσαντοι πολυπλασιασμοῦ βοηθεῖα τοῦ 9. Πρακτικὴ κανὼν πρὸς ἀνάκυσιν συνθέτου ἀριθμοῦ εἰς πρῶτους παράγοντας. Μέγιστος κοινὸς διαιρέτης. Εἰσάχων κοινὸν πολλαπλάσιον.

Πρακτικὸν κανόνες πρὸς εὐρεσιν αὐτῶν. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Γ') Ορισμὸς τῶν κοινῶν κλασμάτων. Ἰδιότητες αὐτῶν. Ἀναγωγή κλασμάτων εἰς τὸν αὐτὸν παρονομαστήν. Θεμελιώδεις πράξεις ἐπὶ τῶν κλασμάτων. Σύνθετα κλάσματα. Ἀσκήσεις.

Δοσις προβλημάτων διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Παράστασις τῶν συμμετρικῶν ἀριθμῶν (ἀκεραίων ἢ κλασματικῶν) διὰ γραμμάτων. Χρῆσις τύπων ἐν τῇ λύσει ἁπλῶν προβλημάτων, ὧν τὰ δεδομένα περιέχονται διὰ γραμμάτων.

Δ' Δεκαδικὰ κλάσματα. Γραφὴ καὶ ἀπαγγελία αὐτῶν. Θεμελιώδεις πράξεις ἐπὶ τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν. Τροπὴ κοινῶν κλασμάτων εἰς δεκαδικόν. Πράξεις ἐπὶ κλασματικῶν ἁπλῶν κοινῶν καὶ ἁπλῶν δεκαδικῶν. Ἀσκήσεις.

Ε' Περὶ μέτρων, σταθμῶν καὶ νομισμάτων. Δεκαδικὸν μετρικὸν σύστημα. Προβλήματα ἀλλαγῆς μονάδων.

Σ' Περὶ συμμικτῶν ἀριθμῶν. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ἀσκήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς συνήθεστους συμμικτεῖς ἀριθμούς.

Ζ' Περὶ λόγων. Λόγοι μεγεθῶν ὁμοειδῶν. Λόγοι ἀριθμῶν. Περὶ ἀναλογιών.

Ποσὶς εὐθείας καὶ ἀντιστροφῆς ἀναλογίας. Μέθοδος τῶν τριῶν, ἀπλῆ καὶ σύνθετος.

Προβλήματα ὑπολογισμῶν ποσοτῶν (tant pour cent) Προβλήματα τόκου καὶ ἐξωτερικῆς ὑπερβάσεως. Προβλήματα, ἐν οἷς τὰ δεδομένα περιέχονται διὰ γραμμάτων.

Προβλήματα μίξεως καὶ μερισμοῦ εἰς μέρη ἀνάλογα. Ἀσκήσεις.

Η' Περὶ τετραγώνων καὶ δυνάμεων. Σημεία τῶν συμβόλων α', α''

Περὶ τετραγωνικῆς ρίζης. Πρακτικὸς κανὼν πρὸς εὐρεσιν τῆς τετραγωνικῆς ρίζης.

Θ' Ἀνάμικτα προβλήματα ἐξ ὧν τῶν κεφαλαιῶν τῆς ἀριθμητικῆς.

Ι' Στοιχεῖα λογιστικῆς. Σκοπὸς τῆς λογιστικῆς. Λογιστικὴ ἀπλογραφικὴ καὶ διπλογραφικὴ. Λογαριασμοί, χρεῖς, πίστωση. Δόματα, λαβεῖν. Ἀνοίγμα, περάτωσις καὶ μετροφόρ λογαριασμοῦ. Ἐνεργητικὸν, παθητικόν. Κερφάλαιον. Κέρδος, ζημία. Ἀπογραφὴ καὶ ἰσολογισμὸν. Λογιστικὰ βιβλία· πρόχειρον, ἡμερολόγιον, καθολικόν, ταμεῖον, βιβλίον ἀπογραφῆς καὶ ἰσολογισμοῦ. Ἀσκήσεις ἀπλογραφικαί.

Γενικὰ ὁδηγία περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς.

Παντὸς ὁρισμοῦ, κανόνος ἢ θεμελιώδους προτάσεως πρέπει νὰ παρτιθῇται διεκπεριμένη διατύπωσις, πλήρης, ἀπλῆ καὶ εὐνόητος. Οἱ ὁρίσμοι, κανόνες καὶ θεμελιώδεις προτάσεις πρέπει νὰ ἔχωσι κατάλληλον ἀριθμῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς παραπομπῆς εἰς αὐτοὺς.

Αἱ παρεχόμεναι ἐξηγήσεις πρὸς διευκρίνισιν τῶν κανόνων καὶ θεμελιωδῶν προτάσεων πρέπει νὰ εἶναι ὡς οἷον τε ἐπισημαστικὰ καὶ ἀπλά. Δύναται ἐνδεχῶς νὰ γίνῃ χρῆσις ἁπλῶν καὶ συντόμων ἀποδείξεων.

Μετὰ τὴν διατύπωσιν ἐκάστου κανόνος πρέπει νὰ ἔχωσι ταὐτοσημῆματα πρὸς διασάφισιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. Ὅπου δὲ γίνεται ἐφαρμογὴ ὁρισμοῦ, κανόνος ἢ προτάσεως προηγουμένης ἐκτεθέντος καὶ μὴτ' ἑπ' αὐτῶν ἐφαρμοσθέντος, πρέπει νὰ γίνηται κατάλληλος παραπομπή.

Τὰ πρὸς ἀσκήσιν προβλήματα, ἐκλεγόμενα ἐκ τῶν συνήθως παρουσιαζομένων ἐν τῷ βίῳ, ἔχουσιν ὡς σκοπὸν

τὴν ἐξάσκειν εἰς τὴν διάγνωσιν τῶν ἐκτελεστέων πράξεων καὶ εἰς τὴν εὐγερῆ καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Ἀσυνήθη προβλήματα σπουδαίου διαιτυπώσεως καὶ ὧν δὲν δύναται νὰ διαγνώσῃ εὐκόλως ὁ μαθητὴς τὴν φύσιν καὶ τὴν σειράν τῶν ἐκτελεστέων πράξεων πρέπει νὰ ἀπορριψῶνται.

Τὰ προβλήματα πρέπει νὰ εἰσι διατεταγμένα κατὰ τὴν βαθμὴν τῆς δυσκολίας αὐτῶν. Διὲς ἐκαστὴν τῶν κεφαλαίων ἂν ἐπιτάχῃς γίνεσθαι εἰς τὴν ἀποτίμησιν αὐτῶν, πρέπει νὰ παρατίθενται προβλήματα κατὰλληλα δι' ἐκαστὴν τῶν τάξεων· οἱ αἱ τοῦτο διδάσκονται. Πότεν ἐν εὐδαιμονίᾳ ἀνάγκη νὰ παρατίθενται εἰδικαὶ ἀπαιτήσεις πρὸς λύσιν προβλημάτων ἀπὸ μνήμης. Τὰ εἰς τὸ τέλος τῆς ἀριθμητικῆς ἀνάμικτα προβλήματα εὐκρινῶς κατὰλληλα διὰ τὴν ἐν τῇ γ' τάξει ἐπιτάχῃς.

Ἐν τῇ τέλει τοῦ πρώτου μέτρου κλπ. (Ε) κεφαλαίου ἀνάγκη νὰ τεθῇ πίναξ τῶν κυριωτέρων μέτρων κλπ. τῶν ξενίων κρατῶν.

2. Πρακτικὴ γεωμετρία, διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖν, μέχρι πάντες τυπογραφικῶν φύλλων, ἐξ ὧν δύο διὰ τὰ προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Περιεχόμενον.

Ἐποπτικὴ εξέτασις τῶν ἀπορριπτῶν στερεῶν, κύβου, ὀρθογωνίου παραλληλεπίπεδου, πρίσματος, πυραμίδος, κυλίνδρου, κώνου· σφαιρῶς (ὅπου καὶ περὶ κύκλου τῆς σφαιρῆς).

Τὰ ἀπλούστατα ἐπίπεδα σχήματα. Αἱ κυριώταται αὐτῶν ἰδιότητες ἐποπτικῶς συναχθεῖν.

Ἀπλὰ προβλήματα λυόμενα διὰ τοῦ κανόνος, τοῦ διαβήτου καὶ τοῦ γνώμονος.

Μέτρησις εὐθείων. Μέτρησις εὐθυγράμμων σχημάτων. Μέτρησις τῶν γωνιῶν. Μειρογώνιων. Μέτρησις τοῦ κύκλου. (Ἐξήγησις καὶ χρῆσις τῶν τύπων Ζητ. α° π.). Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν μετ' ἀριθμητικῶν ἐρρημῶν.

Μέτρησις τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τῶν ὀγκῶν τῶν ἀπλοστάτων στερεῶν σωματων. (Ἐξήγησις τῶν σχετικῶν τύπων). Προβλήματα.

Περὶ ὁρίων ἐπιπέδων σχημάτων. Ἀπεικρίσεις ἐπὶ πρῶτου σχήματος ὑπὸ κλίμακα. Προβλήματα.

Περὶ ὁρίων προβολῶν. Περὶ πρόψεως καὶ κατόψεως στερεῶν σχημάτων. Πλάγια προβολή. Παραδείγματα.

Αἱ περὶ συντάξεως τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς γενικαὶ ὁδηγαὶ τμηματικαὶ καὶ διὰ τὴν πρακτικὴν γεωμετρίαν.

Τὸ ἐγγεγραμμένον τῆς πρακτικῆς γεωμετρίας ἄλλως πρέπει νὰ λαμβανῇ ὑπ' ἑξῆς τὰς ἀνάγκας τῆς διδασκαλίας τῆς γεωγραφίας καὶ ἱστογραφίας (βλέπε τὸ πρόγραμμα πρὸς συντάξιν ὑποδειγμάτων ἱστογραφίας).

3. Θεωρητικὴ ἀριθμητικὴ, διὰ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ ἰσοδύναμα σχολεῖα τῆς μεσῆς ἐκπαιδεύσεως, μέχρι δώδεκα τυπογραφικῶν φύλλων (ἐξ ὧν δύο διὰ τὰς ἀσκήσεις).

Περιεχόμενον.

Περὶ ἀριθμώσεως. Αἱ τέσσαρες ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν πράξεις (ἐν συντομίᾳ). Ἰδιότητες τῶν πράξεων ἐκφράζονται διὰ τύπων. Δυνάμεις τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν ἰδιότητες αὐτῶν.

Περὶ διακετότητας. Χαρακτῆρες διακετότητας. Με-

Περὶ πρώτων ἀριθμῶν. Ἀνάγκη συνθέτου ἀριθμοῦ εἰς πρώτους παράγοντας. Εἰσαγωγὴ τοῦ μ. κ. δ. καὶ τοῦ ε. κ. π. ἀριθμῶν ἀναλυομένων εἰς πρώτους παράγοντας.

Περὶ κλασμάτων. Ἰδιότητες αὐτῶν. Αἱ ἐπ' αὐτῶν τέσσαρες θεμελιώδεις πράξεις. Συνθετὰ κλάσματα. Ἰδιότητες τῶν ἐπὶ τῶν συμμετρῶν (κλασματικῶν ἢ ἀκεραίων,

ἀριθμῶν πράξεων ἐκφραζόμεναι διὰ τύπων. Δυνάμεις τῶν κλασμάτων.

Ρῆται παραστάσεις. Παραδείγματα μετασχηματισμοῦ καὶ ἀπλοποιήσεως ρητῶν παραστάσεων, ἐν αἷς τὰ γράμματα παριστάσι συμμετρῶν ἀριθμῶν. Λύσις τῆς εξίσωσεως $ax = b$ ἢ $\frac{b}{a} = x$ μετ' ἐκτενέστερας.

Περὶ ἀκεραίων κλασμάτων. Αἱ πράξεις ἐπ' αὐτῶν πράξεις. Ρητὰ κινῶν κλασματα εἰς ἀκεραῖον. Προσγίγνισις. Πολλαπλασιασμὸς ἀκεραίων κλασμάτων. Κλάσματα ἐξ ὧν προκύπτει διότιν περὶ τῶν ἀκεραίων ἀκέραια. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί.

Περὶ μέτρων, σταθμῶν καὶ νομισμάτων. Συμμετρίαι ἀριθμῶν. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν (ἐν συντομίᾳ).

Περὶ λόγων. Λόγοι μεγεθῶν ὁμοειδῶν. Λόγοι ἀριθμῶν. Μεγέθη εὐθείας καὶ ἀντιστρόφως ἀνάλογα. (Βίασχυρὴ εἰς τὴν γεωμετρίαν τῆς ἐννείας τῆς συναρτήσεως).

Περὶ ἀναλογιῶν ἰδιότητες αὐτῶν.

Περὶ τῶν διαφόρων μεθόδων, συμπεριλαμβανομένης τῆς μεθόδου τῶν ποσοστῶν καὶ τῆς ἐπιστηρικῆς ὑπερέσσεως (ἐν συντομίᾳ). Γενικὸν τύπον τῆς λύσεως τῶν σχετικῶν προβλημάτων.

Περὶ τετραγωνικῆς ῥίζης τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν. Ποσοστὴς τῆς τετραγωνικῆς ῥίζης τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν κατὰ προσγγίσιν μονάδος ἢ διόθεν αἱ πολλαπλασιασμοὶ τῆς μονάδος. Γενικὴ ῥίζη καὶ ὁμοειδῆς τῶν τετραγωνίων τῆς τετραγωνικῆς ῥίζης κλασματικοῦ ἀριθμοῦ.

Ἀσκήσεις ἐπ' ὅλων τῶν κεφαλαίων τῆς ἀριθμητικῆς.

4. * Ἀλγεβρα, διὰ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ ἰσοδύναμα σχολεῖα, μέχρι δώδεκα τυπογραφικῶν φύλλων.

Περιεχόμενον.

Θεμελιώδεις νόμοι τῆς προσθέσεως καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν ἐκφραζόμενοι ὑπὸ τῶν τύπων

$$\begin{aligned} a+b &= b+a, & (a+b)+c &= (a+c)+b, \\ ab &= ba, & (ab)c &= (bc)a, \\ (a+b)c &= ac+bc. \end{aligned}$$

Συναγωγή ἐκ τῶν νόμων τούτων τῶν λοιπῶν γενικῶν ἰδιοτήτων τῶν ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν τεσσάρων πράξεων (τῆς ἀφαιρέσεως καὶ τῆς διαίρεσεως θεωρουμένων ἐν αἷς περιπτώσεσιν ἢ ἐκτέλεσις αὐτῶν ὡς ἀντικαθίσταται δι' ἀκεραίων θετικῶν ἀριθμῶν).

Κλῆση ἀριθμοῦ ἀριθμοῦ. Ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν. Ἀποδείξεις τῆς ἰσχύος τῶν θεμελιῶν νόμων τῶν πράξεων δι' οὐδυνόποτε συμμετρῶν ἀριθμῶν (ἀκεραίων ἢ κλασματικών).

Τὸ πλῆθος καὶ οἱ ἀριθμητικοὶ κοίμοι. Ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν. Ἀρχὴ τῆς διαίρεσεως τῶν θεμελιῶν νόμων τῶν πράξεων. Κανόνες τῶν ἐπὶ τῶν θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν πράξεων. Χρῆσις τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν ἐν τῇ πρακτικῇ μεγεθῶν ἐπιδοτικῶν ἀντιθέσεων (μῆκος, χρόνος, ταχύτητα κτλ.). Παραδείγματα τῆς χρήσεως ταύτης.

Περὶ δυνάμεων μετ' ἀκεραίων θετικῶν ἐκθετῶν. Θεμελιώδεις ὑπολογισμοὶ μερικῶν τῶν παραστάσεων.

Μαθηματικὰ ποσότητες, συναρτήσεις. Συναρτήσεις ἀκριβεῖς, ρηταὶ, ἀρρητοι. Παραδείγματα συναρτήσεων ἐκ τῆς γεωμετρίας καὶ φυσικῆς. (Σχῆμα μεταξύ χρόνου καὶ διανυθέντος διαστήματος· ἐν τῇ φυσικῇ κίνησις σημείου κτλ.).

Πρόθεσις, ἀφαιρέσεις, πολλαπλασιασμοὶ καὶ διαιρέσεις νουθῶν καὶ πολυνουθῶν. Μετασχηματισμοὶ καὶ ἀπλοῦν-ήσεις ρητῶν ἀλγεβρικῶν παραστάσεων. Ταυτοτήτες ἀξιωματικαί. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ μετ' ἐνδ' ἀγνώστου. Διωνύσιος τῆς ἐξισώσεως $ax = b$. Δύοις προβλήματων ἀναμέμνων εἰς τοιαύτας ἐξισώσεις. Ὁδηγία πρὸς ἐκλογὴν ὁ ἀγνώστου καὶ τῶν τῆς ἐξισώσεως. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Συστήματα ἐξισώσεων πρώτου βαθμοῦ μετ' ἱκανῶν γνωστών. Διαστέλλουσι τὸ συστήματος δύο ἐξισώσεις μετ' ὁ ἀγνώστου. Δύοις ἄλλοις συστήματων πρωτοβαθμίων ἰσώσεων μετὰ πλείονος ἀγνώστου. Προβλήματα ἀνιχνεύει εἰς τοιαύτα συστήματα.

Περὶ ἀνισοτήτων. Ἀπλοῦσταιν ἰδιότητες αὐτῶν.

Περὶ ἀσυμμέτρων ἀριθμῶν (ἐν συντομίᾳ). Ἀνάγκη τῆς ἀσχυρῆς αὐτῶν.

Περὶ ὁρίων. Θεμελιώδη θεωρήματα περὶ ὁρίων.

Περὶ ῥιζῶν. Φινταστικὸν ἀριθμὸν.

Περὶ δυνάμεων μετὰ ἐκθετῶν συμμετρῶν, θετικῶν ἢ ρητικῶν. Διακρίσεις τῶν θεμελιωδῶν νόμων τῶν δυνάμεων. Ῥίζαι μονωνύμων. Μετασχηματισμοὶ καὶ ἀπλοποιή-σεις παραστάσεων ἀρρήτων. Δυνάμεις μετ' ἀσυμμέτρων ἐκ-θετῶν ἐν συντομίᾳ.

Ἐξισώσεις καὶ προβλήματα δευτέρου βαθμοῦ.

Σχέσεις μεταξὺ τῶν συντελεστῶν καὶ τῶν ῥιζῶν ἐξισώσεως δευτέρου βαθμοῦ. Ἀνάλυσις τοῦ τριωνύμου $ax^2 + bx + c$ εἰς πρῶτον ὁδὸν καὶ παραγοντας. Διατεράγονται ἐξισώσεις:

Δύοις ἀνισοτήτων πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ ὡς πρὸς τινὰ ἀγνώστου. Ἐφαρμογαί.

Περὶ προόδων ἀριθμητικῶν καὶ γεωμετρικῶν. Πρόδοι γεωμετρικαὶ φθινούσαι. Ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὰ περιοδικὰ ἑκαδικὰ κλάσματα.

Περὶ λογαριθμῶν ὡς πρὸς βάσιν τὸ 10. Ἰδιότητες αὐτῶν. Περὶ λογαριθμῶν πινάκων καὶ τῆς χρήσεως αὐ-τῶν. Ὁδηγία περὶ τῆς διατάξεως τοῦ πινάκων τοῦ διὰ λογαριθμῶν ὑπολογισμοῦ μερικῆς τιμῆς δοθείσης πα-ραστάσεως (π. χ. τῆς $\sqrt{a^2 - b^2}$).

Προβλήματα ἀντικειμένου καὶ χρεολυσίας.

Ἐθετικαὶ ἐξισώσεις. Λογαριθμοὶ ὡς πρὸς βάσιν οἰονό-μους λογαριθμῶν. Γενικαὶ ἰδιότητες τῶν λογαριθμῶν.

Θεωρία τῶν συνδυασμῶν. Διωνύσιον τοῦ Νεύτωνος.

Τινὰ περὶ πιθανότητων.

Παρατήρησις. Ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν προβλημάτων καὶ ἀσκήσεων συνίσταται προτίμησις τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν γεωμετρίαν, τὴν φυσικὴν καὶ τὴν πρακτικὴν βίαν.

5. **Γεωμετρία**, διὰ τὰ γωνιαστὰ καὶ τὰ ἰσοδύναμα σχολεῖα, μέχρις εἰκοσι δύο τυπογραφικῶν φύλλον (εἰς ὧν ἑκάστω διὰ τὸ Ε' βιβλίον καὶ τρία διὰ τὰ προβλήματα πρὸς λύσιν).

Περιεχόμενον

Α' Εὐθεῖα καὶ ἐπίπεδον. Ἰσότης ἐπιπέδων σχημάτων.

Κύκλος, διάμετρος, χορδαί, τόξοι, τομῆς, τμήματα.

Γωνία, εὐθεῖα κἀθετοὶ καὶ παράλληλοι. Τρίγωνον. Περι-

πτώσεις ἰσοτήτος τριγώνων. Τριγωνοῖς ἰσοπέτοις. Περιπτώ-σεις ἰσοτήτος τῶν ὀρθογωνίων τριγώνων. Συνεῖσις παραλλή-λοι. Αἴτημα τοῦ Εὐκλείδους. Ἀθροισμα τῶν γωνιῶν τριγώ-νου καὶ οἰονόμους κυρτῶν πολυγώνων.

Διάφορα εἶδη τετραπλεύρων. Θεωρήματα πρὸς ἀποδείξιν. Θέσεις εὐθείας καὶ κύκλου, θέσεις δύο κύκλων πρὸς ἀλ-

λήτους ἐν τῷ αὐτῷ ἐπίπεδῳ. Γωνία ἐπικέντρου καὶ ἐγ-γεγραμμένης, ἀντιθέτως ἐγγεγραμμένη καὶ περιγεγραμ-μένη εἰς κύκλον. Κωνοειδὴ πολύγωνα (καὶ ἰδία τρίγωνα, τετράγωνα καὶ ἐξάγωνα). Θεωρήματα πρὸς ἀποδείξιν.

Σχήματα ὁμορρόπων ἰσῶν (ὧν δὴλ. τὰ ἀντίστοιχα σημεῖα συνδέονται δι' εὐθειῶν ἰσῶν καὶ παραλλήλων). Σχήματα συμμετρικὰ ὡς πρὸς σημεῖον ἢ ὡς πρὸς εὐθεῖαν. Στροφή ἐπιπέδου σχήματος περὶ σημείου.

Θεωρήματα πρὸς ἀποδείξιν.

Β' Στοιχειώδη προβλήματα κατασκευῶν λυόμενα διὰ τοῦ κανόνος καὶ τοῦ διακρίτου. Χρήσις τοῦ γνωμένου.

Περὶ ἀναλυτικῆς καὶ συνθετικῆς μεθόδου πρὸς λύσιν προβλημάτων καὶ ἀποδείξιν θεωρημάτων. Χρησιμότης τῶν ἀντιπαραθέτων παραστάσεων ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου. Γεωμετρικὰ τόποι.

Προβλήματα πρὸς λύσιν.

Γ' Περὶ μετρήσεως καθόλου. Λόγοι.

Μέτροις εὐθείων γραμμῶν.

Μέτροις εὐθυγράμμων σχημάτων. Θεωρήματα περὶ τῆς ἰσοδυναμίας εὐθυγράμμων σχημάτων. Πυθαγόρειον θε-ώρημα, πορίσματα αὐτοῦ καὶ σχετικὰ προβλήματα. Ἐφαρ-μογαί. Προβλήματα καὶ θεωρήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Στοιχειώδεις γνώσεις χωρομετρίας καὶ χωροσταθμῆ-σεως. Περιγραφή τῶν ἀπλουστέρων σχετικῶν ὀργάνων. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Δ' Ἀναλογία. Μεγέθη μεταβαλλόμενα ἀναλόγως. Εὐ-θείαι ἀνάλογοι. Κατασκευὴ τετάρτης ἀναλόγου καὶ μέσης ἀναλόγου.

Ὁμοια τρίγωνα. Περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγώνων.

Ὁμοια πολύγωνα.

Ὁμοιότητες διατεμνουσῶν κύκλου. Ἐγγραφή εἰς κύκλον κωνοειδῶν δεκαγώνου, πενταγώνου, δεκαπενταγώνου. Προ-βλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Ἀνακεφαλαιώσεις τῶν κυριωτέρων γεωμετρικῶν προβλη-μάτων (τοῦ Ι' καὶ Δ' βιβλίου) ὧν ἡ λύσις ἐκφράζεται δι' ἀλγεβρικῶν τύπων. Τύποι θεωρούμενοι ὡς ἐκφράζοντες τὴν ἐπ' ἀλλήλων ἐξάρτησιν διαφόρων μεγεθῶν. Χρησιμότης τοῦ ἀλγεβρικοῦ λογισμοῦ ἐν τῇ λύσει γεωμετρικῶν προ-βλημάτων. Ἐμβαδὸν τριγώνου ἕκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ. Ἐφαρμογὴ τοῦ διὰ λογαριθμῶν λογισμοῦ. Γεωμετρικὴ κατασκευὴ ἀπὸ τῶν ἀλγεβρικῶν παραστάσεων. Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Ε' Περὶ ὁρίων. Θεμελιώδη θεωρήματα περὶ ὁρίων.

Ἀνάπτυξις, τόξου. Λόγος τῆς περιφέρειας πρὸς τὴν διὰμέτρον. Ἐμβαδὸν κύκλου, κυκλικῶς τομέως. Ὑπολο-γισμοὶ τοῦ π κατὰ προσέγγισιν.

Μέτροις τῶν γωνιῶν. Ἀναλογία ἐπικέντρων γωνιῶν πρὸς τὰ τόξα ἐν ὧν βαίνουσι. Διάφοροι τρόποι μετρήσεως τῶν γωνιῶν, τύποι ἀλλοιῶς μονάδος.

Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Σ' Περὶ τμημάτων εὐθείας. Λόγοι τμημάτων παραλ-λήλων ὁμορρόπων καὶ ἀντιρρόπων. Μήκη (θετικὰ ἢ ἀρνη-τικὰ) τμημάτων κειμένων ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ἢ παραλ-λήλων πρὸς δοθεῖσαν εὐθεῖαν. Ἀποδείξεις τῆς σχέσεως $(AB) + (B\Gamma) = (A\Gamma)$, ὅπου Α, Β, Γ οἰκιστὶς σημεία εὐ-θείας.

Γραφὴ διαφόρων τύπων (γνωστῶν ἐκ τοῦ Γ' καὶ Δ' βι-βλίου) λυομένων διὰ τῆς τῶν κανόνος περὶ σημείων. Γενικότης τῶν τοιούτων τύπων. Ἀσκήσεις.

Ὅρισμός τῆς θέσεως σημείου ἐπὶ εὐθείας. Τετμημένη σημείου. Μῆκος τμήματος ἐκ τῶν τετμημένων τῶν ἀκρῶν. Ἐφαρμογαί.

Ὁρισμός. σημείον ἐν ἐπιπέδῳ διὰ δύο ὀρθογώνιων εὐθυγράμμων συντεταγμένων. Συντεταγμέναι προβολαὶ τμημάτων. Ἀναλογία τῶν ὁμοίων συντεταγμένων προβολῶν τμημάτων παραλλήλων. Ἐφαρμογαί. Ἐμβῆδον τριγώνου καὶ πολυγώνου ἐκ τῶν συντεταγμένων τῶν κορυφῶν.

Γενικός ὁρισμός τῆς ἐξισώσεως ἐπιπέδου γεωμετρίας. Ἐξισώσεις εὐθείας ἐν τῷ ἐπιπέδῳ. Εὐθείαι παραλλήλοι.

Τομὴ δύο εὐθειῶν.

Μήκος τμημάτων εἰς ἄξονας ὀρθογωνίων.

Ἐξισώσεις κύκλου εἰς ἄξονας ὀρθογωνίων.

Βεβαδῶνται πύσσιντες, συναρτήσεις. Γραφικὴ παράστασις τῶν συναρτήσεων καὶ ἰδίᾳ τῶν συναρτήσεων

$$\alpha x + \beta, \alpha x^2, \alpha x^3, \frac{\alpha}{x}, \sqrt{x}, \frac{\beta}{\alpha} \sqrt{\alpha^2 x^2 - \beta^2}, \frac{\beta}{\alpha} \sqrt{\alpha^2 x^2 - \beta^2}.$$

Γραφικὴ λύσις τῶν ἐξισώσεων $\alpha x^2 + \beta x + \gamma = 0$, $\alpha x^3 + \beta x + \gamma = 0$ καὶ $\alpha \log x + \beta x + \gamma = 0$. Ἐφαρμογαὶ τῆς γραφικῆς παραστάσεως τῶν συναρτήσεων εἰς τὴν φυσικὴν (μηχανὴ τοῦ Morin κλπ.), στατικὴν κλπ. Χρήσις τοῦ τετραγωνιστοῦ κεχαραγμένου χάρτου (papier quadrillé). Προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Τόξα θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ ἐπὶ κύκλῳ. Ἀντιστοιχία τῶν καὶ ἐπικέντρων γωνιῶν. Γωνία θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ.

Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ γωνίας οἰσθδήποτε. Γεωμετρικὴ παράστασις αὐτῶν. Σχέσεις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῆς αὐτῆς γωνίας.

Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ γωνιῶν 1) ἀντίθετων, παρὰ πληρωματικῶν, διαφεροσῶν κατὰ 180° , 2) συμπληρωματικῶν, διαφεροσῶν κατὰ 90° .

Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ τῶν γωνιῶν 30° , 60° , 45° , 36° . Γωνία ὡς δίδεται τριγωνομετρικὸς τῆς ἀριθμὸς. Θεωρήματα περὶ προβολῶν.

Τυποὶ δίδοντες τὰ ἡμ $(\alpha \pm \beta)$, συν $(\alpha \pm \beta)$. Ἀκολουθεῖ αὐτῶν.

Σχέσεις μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν γωνιῶν τριγώνου ὀρθογωνίου. Σχέσεις μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν γωνιῶν τριγώνου οὐδυνήπου.

Τριγωνομετρικοὶ πίνακες καὶ χρήσις αὐτῶν.

Ἐπίλυσις τῶν περὶ ὀρθογώνιων τριγώνων προβλημάτων.

Ἐφαρμογαὶ Προβλημάτων πρὸς ἀσκήσιν.

Ζ' Περὶ τοῦ ἐπιπέδου Εὐθείαι καὶ ἐπιπέδου Κάθετα ἐπ' ἀλλήλων. Παραλλήλια εὐθεῖαι καὶ ἐπιπέδου Παραλλήλια ἐπιπέδων. Διόφρου θέσεις δύο εὐθειῶν πρὸς ἀλλήλας. Γωνία δύο εὐθειῶν. Ὄρθη προβολὴ σημείου ἐπὶ ἐπιπέδου Προβλὴτὴ εὐθείας. Προβλὸς εὐθείων παραλλήλων Γωνία εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Ἐλαχιστὴ ἀπόστασις δύο εὐθειῶν.

Διεδροὶ γωνία. Ἐπιπέδα κάθετα.

Πλαγία προβολὴ σημείου καὶ εὐθείας ἐπὶ ἐπιπέδου Προβλὸς εὐθείων παραλλήλων. Χρήσις τῶν πλαγιῶν προβολῶν ἐν τῇ ἀπεικονιστικῇ στερεῶν σχημάτων. Κεντρικὴ ἢ προσηκτικὴ προβολὴ σημείου καὶ εὐθείας ἐπὶ ἐπιπέδου Κεντρικὰ προβολὰ εὐθειῶν παραλλήλων. Χ-ῆσις τῶν κεντρικῶν προβολῶν.

Σχήματα ἡμερῶς ἰσά. Σχήματα συμμετρικά ὡς πρὸς σημείον, ὡς πρὸς ἄξονα, ὡς πρὸς ἐπιπέδον. Στροφή στερεοῦ σχήματος περὶ ἄξονα.

Προβλὸς τῶν τριῶν γωνιῶν. Πρακτικὰ προβλήματα περὶ τριῶν γωνιῶν. Ἰδιότητες τῶν τριῶν γωνιῶν. Περὶ πτωσις ἰσότητος τῶν τριῶν γωνιῶν.

Θεωρήματα καὶ προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Περὶ σφαιρῆς. Διόφρου θέσεις ἐπιπέδου πρὸς σφαῖραν. Διόφρου θέσεις δύο σφαιρῶν πρὸς ἀλλήλας. Περὶ τῶν ἐπὶ

δοθείσης σφαιρῆς κύκλων. Ἰδιότητες τῶν μεγίστων κύκλων. Περὶ ὁμοίων πολυγώνων καὶ ἰδίᾳ τριγώνων. Περιπτώσεις ἰσότητος τῶν σφαιρικῶν τριγώνων. Πολικὰ σφαιρικὰ τριγώνων. Συμμετρικὰ τριγώνων.

Θεωρήματα καὶ προβλήματα πρὸς ἀσκήσιν.

Η' Περὶ πρίσματος καὶ πυραμίδων. Ὀγκος ὀρθογωνίου παραλλήλετου, (ὀρθοῦ καὶ πλαγίου) πρίσματος, πυραμίδος καὶ κολούρου πυραμίδος. Ἰσοδυναμία τῶν συμμετρικῶν πολυέδρων.

Περὶ ὁμοίων πολυέδρων. Ὀγκος ὁμοίων πολυέδρων.

Ἐπιφάνεια καὶ ὄγκος κυλίνδρου, κώνου καὶ κολούρου κώνου.

Ἐπιφάνεια καὶ ὄγκος σφαιρῆς.

Ἐμβῆδον σφαιρικοῦ τριγώνου.

Παράστασις στερεῶν σχημάτων διὰ πρὸς φως καὶ κατόψους. Τινὰ περὶ τῆς ἐλλείψεως θεωρουμένης ὡς προβολῆς κύκλου.

Προβλήματα πρὸς λύσιν.

6. * Στοιχία κοσμογραφίας, διὰ τὴν τετάρτην γυμνασιακὴν ταξίν, μίξις ἐξ τυπογραφικῶν φύλλων.

Περὶ ἡχομένου.

Περὶ ἀστερῶν Γωνιακὴ ἀπόστασις δύο ἀστερῶν. Οὐρανία σφαῖρα. Οὐράνιος ὄριζων, ζενίθ, ναδίρ. Τῆς καὶ ἡμιούβιου ἀστερός. Ἡμερησία φαινόμενη κίνησις τῆς οὐρανίας σφαίρας. Μεσημβρινή. Μεσημβρινὴ ἐπίπεδον, ἄξων, πόλοι, ἡσημερινὴ τῆς οὐρανίας σφαίρας. Ὡραία γωνία ἀστερός. Ἀστρική ἡμέρα. Ἀστρικός χρόνος. Ὁρθὴ ἀνάδοξις καὶ ἀπόκλισις ἀστερός.

Ἀστερισμοὶ καὶ κυριώτατοι ἀπλανεῖς ἀστέρες. Ἀστέρες διαφόρων μεγεθῶν. Ἀστέρες περιοδικοί, νεοφανεῖς ἔγχρωμοι, πολλὰπλοῖ, Γαλαξίας, νεφέλωματα. Μεγίστη ἀπόστασις τῶν ἀπλανῶν ἀπὸ τῆς γῆς.

Περὶ τῆς γῆς. Στρογγυλότης τῆς γῆς. Πόλοι, μεσημβρινοί, ἡσημερινὴ, παραλλήλοι τῆς γῆς. Γεωγραφικὸν μήκος καὶ πλάτος τόπου τινός, προσδιορισμός αὐτῶν Μῆκος τοῦ γήινου μεσημβρινοῦ. Μεση καὶ τῆς γῆς Ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς. Τίνα περὶ γεωγραφικῶν χαρτῶν.

Περὶ τοῦ ἡλίου Φαινόμενα αὐτοῦ διέκτους Φαινόμενα κινήσεως τοῦ ἡλίου με- αὐτὸ τὸν ἀπλανῶν. Ἐκλειπτικὴ, ἡσημερινή, τροπικὴ. Ζωδιακός, ζώδια. Ἀρχὴ τῶν ὀρθῶν ἀναστάσεων. Ὁρθὴ ἀνάδοξις τοῦ ἡλίου Ἐκλείπει ἰσαὶ συντεταγμέναι. Μετάπτωσης τῶν ἡσημερινῶν. Ἀλφύς καὶ μεσος ἡλιακὸς χρόνος, ἐξισώσεις τοῦ χρόνου. Τοπικὸν καὶ ἀστρικὸν ἔτος. Περὶ ἡμερολογίου. Ἀποστάσις τοῦ ἡλίου ἀπὸ τῆς γῆς. Ὀγκος καὶ μᾶζα τοῦ ἡλίου. Φυσικὴ σύστασις τοῦ ἡλίου. Ἰδία κίνησις τοῦ ἡλίου.

Περὶ τῆς σελήνης, κινήσεως τῆς σελήνης. Φαινόμενα διαμέτρος. Μεση ἀπόστασις τῆς σελήνης ἀπὸ τῆς γῆς. Φάσεις τῆς σελήνης, συζυγία, τεταρογυμνασμοί. Ἀστρικός καὶ συνδικός μην. Ἐκλείψει τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου. Χαλδαϊκὴ περίοδος. Φυσικὴ σύστασις τῆς σελήνης. Ὀγκος καὶ μᾶζα.

Σύστημα τοῦ Κοπερνίκου. Ἐξήγησις τῆς ἡμερησίας κινήσεως τῆς οὐρανίας σφαίρας. Ἐξήγησις τῆς φαινομένης ἡμερησίας κινήσεως τοῦ ἡλίου. Ἐξήγησις τῆς μεταπτώσεως Τολώντιος τοῦ ἄξονος τῆς γῆς. Νομοὶ τοῦ Κοπερνίκου. Νόμος τῆς παραλλήλου ἐκείνου.

Πλαγήνη κατωτέρω καὶ ἀνωτέρω. Διόφρου αὐτῶν. Τίνα περὶ τῆς φυσικῆς συστάσεως τῶν πλανητῶν Ζωδιακὸν φάει. Περὶ κομητῶν, κομητῆς περιοδικοί. Περὶ διαστάσεων καὶ βολίδων.

Περὶ ἡλιακῶν ὥρολογίων.

Γ' ΦΥΣΙΚΑ

1. Φυσική ιστορία

Α) "Εν βιβλίον διὰ τῶν πρώτων τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς τέσσαρα τυπογραφικὰ φύλλα.

Περιεχόμενον.

Εἰσαγωγὴ ἐν γενικῇ γοσημασίᾳ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων τῶν ἀποτελούντων τὴν φύσιν. Διακρίσις αὐτῶν εἰς ζῶα, φυτὰ καὶ ὄρυκτα.

Ζῷα. Ἄνθρωπος, κύν, γάτα, πρόβατον, βοῦς, ἵππος, ὄνος, κτλ., ἀγριοὶ, κηρύλλος, πύλας, νυκτερί, ἀκτος, μύς, ἑλκρος, ἑλέφας, δελφίν, φάλαινα, καγκουρω, ὀρνιθορύγχος (ὠψιλοστικῶν).

Ἀλεκτῶρ, περιστέρα, κανάριν, χελιδὼν, ἀετός, τῶς, κήν, στρουθοκάμηλος, ψιττάκος (πτηνά).

Χελώνη, κροκόδειλος, χαμαιλέον, ὄφας (ἐρπετά).

Βάτραχος (ἀμφίβιον).

Κερκίος, τριγλή (μπαρμπούνιον), καρχαρία (ἰχθύες) (σπονδυλωτά).

Μύρμηκες, μέλισσαι, μεταξοκόκκινη, ἀκρίς (ἐντομα).

Ἀσκή-η. Καρκίνος, ἀσκατός (μαλακόσσωρα).

Σκώληκες (ταυρία, ἀσκαρί, τριχίνες).

Σηπίς, δατάπους, κοχλίας (χρυσόλιθ, ποτάμιοι, θαλάσσιοι, μύσκις (μύδια, ὄστρεα (στρεΐδια), ἀργοναύτης (μαλάκια).

Ἐχίνος, ἀσθήρ, πεντακέρως (ἐχινόδερμα).

Μήδουσα, κοραλλία (κοιλενερωτά).

Σπογγί, πρωτόζωα (ἀσπόνδυλα).

Φυτὰ. Καλῆκος, σίτος, ἀραβισίτος (μοσχοκυλίνδον, κτλ.).

Πεύκη, ἐλάτη, κυπάρισσος (καυνοφόρα).

Δρύς, πλάτανος (πλατυφύλλα).

Ροιά, ἡμιγδελή, μήλας, συκή (κρηπενικά).

Λέμονες, πορτοκαλλέα (δοσιποσειδή).

Γεωμήλων. — Ἐλάν, ἄμπελος. — Ροδῶν. — Μήκων.

Ὀρυκτά. Ἀδβεστόλιθος, μάρμαρον, γύψος. Σιδηρός, σίλικος. Ὀρυκτὶ ἄνθρωποι, γραφίτης Ἀμάντος.

Β) "Εν βιβλίον διὰ τῶν δ' τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς μέγαν τυπογραφικὸν φύλλον.

Περιεχόμενον.

Χαρακτῆρες τοῦ ζώου. Λειτουργία τῶν ζώων. Ὁρῶν τῶν ζώων. Ὁρῶν κινήσεις. Πέψεις, κυκλοφορία, νηπιότις, ἀπαιμύσεις, ἀφροσώσεις καὶ ἐκκρίσεις: τῶν σπονδυλωτῶν ζώων. Ἀκρίβειστερα σπουδῆ τῶν θηλαϊκῶν ὁμοστασιῶν καὶ τῶν σπονδυλωτῶν ἀντιπροσώπων ὁν λοιπὸν ὁμοστασιῶν καὶ σπονδυλωτῶν. Σύντομος περιγραφή τῶν σπουδαιότερων καὶ χαρακτηριστικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν ἀφροσώτων, σκωληκῶν, μαλακίων, μαλακοειδῶν, ἐχινόδερμων, κοιλενερωτῶν καὶ πρωτόζωων.

Χαρακτῆρες τοῦ φυτοῦ. Λειτουργία τῶν φυτῶν. Ὁρῶν τῶν φυτῶν καὶ σπουδῶν αὐτῶν ἐν γενικῇ γοσημασίᾳ.

Τινὰ ἐκ τῶν σπουδαιότερων ὄρυκτων τοῦ μελλέδου, εὐδεργῶς, ὑδραργῶς. Αὐτοὺς ἀργῶς, χρυσός, λευκός.

2. Φυσιολογία.

"Εν βιβλίον διὰ τῶν δ' τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς δύο τυπογραφικὰ φύλλα.

Περιεχόμενον.

Ζῷα. Συντομικὴ συστηματικὴ διδασκαλία τῆς ἀνθρωπολογίας.

Φυτὰ. Σύντομος περιγραφή τῶν σπουδαιότερων καὶ χαρακτηριστικωτέρων ἀντιπροσώπων ἐκ τῶν ἀπέταλων, μερῶν ἐπὶ τυπογραφικῶν φύλλων.

σπονδυλωτῶν καὶ χωριστοπέταλων δικότυλδων φυτῶν.

Ὀρυκτά. Σύντομος περιγραφή τῶν ἀπέταλων ὄρυκτων (ἀδβεστόλιθος, μαρμαρίτης, γύψος ὑδρομυρία, χαλκία, ὀπάλιος, μαρμαρίτης, ὄφεις, σήπιον, μαρμαρίτης ἄλλας, βεῖον, μαρμαρίτης, τοπάζιον, ἀδάμας) ὡς καὶ τῶν ὄρυκτων (πετρέλαιον, ἀσφαλτὶς, ἡλεκτρον, ἀνθρακίτης, λιθάνθραξ, γυνήρις καὶ τρυφή).

Παιδαγωγικὴ φυσικὴ. Σύντομος. Κατάστασις τῶν σωμάτων. Ἰδιότητες αὐτῶν. Μοχλός, ζυγός. Ἀρχὴ Παράλληλων, ὑπερβαλλόντων, συγκρινομένων διὰ τῆς. Ἀρχὴ Ἀρχιμήδους.

Ἀτμοσφαιρική ἀήρ. Ἀτμοσφαιρική πίεσις μετὰ παραμέτρων, ἀντίληψις.

Ἡχός. Διάδοσις καὶ χαρακτηρισμοὶ αὐτοῦ. Ἡχός, ἀντίληψις.

Θερμότης. Διαστολή τῶν σωμάτων διὰ τῆς θερμότητος. Θερμόμετρον. Ἐξάμετρος, βραχυμέτρος. Εὐθερμαγωγὰ καὶ δυσθερμαγωγὰ σώματα. Ἀνεμοί. Ὑγρασία ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ, ὀμίχλη, νεφρὸς, βροχὴ, χιὼν, χάλαζα, δρόσος, πάχνη. Μαγνήτης, ἰδιότητες μαγνητῶν, μαγνητικὴ βελόνη, πυξίς.

Ἀνάπτυξις ἡλεκτρισμοῦ διὰ τριβῆς. Εὐηλεκτραγωγὰ καὶ δυσηλεκτραγωγὰ σώματα. Θετικὸς καὶ ἀρνητικὸς ἡλεκτρισμός. Ἡλεκτρίσις ἐξ ἐπιδράσεως. Ἡλεκτρικὸς σπινθήρ. Ἀστραπή, βροντὴ, κεραυνός, ἀλεξίκεραυνος.

Χημεία. Χημικὰ φαινόμενα. Σωματὰ ἀπλά καὶ σύνθετα. Μίγμα, χημικὴ ἑνώσις.

Γῶμα. Ἀνάλυσις αὐτοῦ, ὑδρογόνον, οὐδύγονον.

Ἀτμοσφαιρική ἀήρ. Σύστασις αὐτοῦ.

Ἀνθρώπος. Κατασκευὴ, κατασκευὴ ταχέως. Διοκρίδιον τοῦ ἀνθρώπου, ὁρῶν βάσεις, ἀκτῆς.

Παιδαγωγικὴ φυσικὴ. Ἡλεκτρισμός διὰ χημικῆς δράσεως. Ἡλεκτρίσις ἐξ ἐπιδράσεως. Πολύσις. Ἡλεκτρικὰ στοιχεῖα (Bunsen, Καλλὸν, Λεκάσας). Ἡλεκτρικὰ στήλαι. Ἡλεκτρικὸν φῶς. Μαγνήτις διὰ βεβήματος. Ἡλεκτρομαγνητικὰ. Ἡλεκτρικὸς κηφὸν ἡλεκτρικὸς τηλεγράφος.

3. Στοιχεῖα φυσιολογίας

Διὰ τὴν δ' τάξιν τοῦ γυμνασίου, μερῶν ἐπὶ τυπογραφικῶν φύλλων.

Περιεχόμενον.

Ὁρισμός τῆς φυσιολογίας. Χαρακτῆρες διακριτικοὶ τοῦ ζώου πρὸ τοῦ φυτοῦ καὶ ὄρυκτου. Ὁρισμός τοῦ ζώου.

Σύστασις τοῦ ζώου, ἀνατομικὰ στοιχεῖα, ἴστος (ἐν γενικῇ γοσημασίᾳ).

Σύντομος ἀνατομικὴ καὶ φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου σώματος.

Ὅπτα. Σκελετός, ἀρθρώσεις. Κίνησις, μύες.

Θέρσις. Ὁρῶν πέψεις, ἀπορροφήσεις, κυκλοφορία, ἀναπνοή, ἐκκρίσεις.

Αἰσθησις. Νευρικὸν σύστημα καὶ ὄργανα αὐτοῦ. Αἰσθητικὰ ὄργανα.

Φωνητικὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰδικὸν μέρος φυσιολογίας. Τεχνίσεις τῶν ζώων.

Βάσις τῆς ταξινομήσεως. Περὶ εἶδους. Ὁρισμός τοῦ εἶδους. Ὁρῶν τῆς ταξινομήσεως. Ταξινομήσις εἰς ἐννέα συνωμοσταξίαι.

Περιγραφή εἰδικῶν καὶ συστηματικωτέρων τῶν ἀξίων τῶν σπονδυλωτῶν καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν συνωμοστασιῶν τῶν σπουδαιότερων καὶ χαρακτηριστικωτέρων ἀντιπροσώπων αὐτῶν.

4. Στοιχεῖα φυτολογίας

"Εν βιβλίον διὰ τὴν δ' καὶ β' τάξιν τοῦ γυμνασίου, μερῶν ἐπὶ τυπογραφικῶν φύλλων.

Περὶ εὐχόμενον.

Μέρος Α' (διὰ τὴν α' ταξίν) μέχρι τεσσαράν, τυπογραφικῶν φύλλον.

Ορισμὸς τοῦ φυτοῦ. Σκοπὸς τῆς φυτολογίας.

Ἐξωτερικὴ μορφή τοῦ φυτοῦ.

Ὅργανα τοῦ φυτοῦ. Ὅργανα θρέψεως. Ὅργανα διακινήσεως τοῦ φυτοῦ.

Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς κατασκευῆς καὶ μικροσκοπικῆς ἀνατομικῆς τῶν φυτῶν.

Φυσιολογία τῶν φυτῶν. Θέρμη, αἰθήρις, φαινόμενα ἐρεθιστικά (ἐν γενικῇ· γρηχμαίει). Περὶ γονιμοποιήσεως καὶ διαδόσεως τῶν σπέρματων καὶ καρπῶν. Ἐμβρυολογισμὸς καὶ ἐμβολιασμός.

Ἀσθένειαι φυτῶν (συντόμους).

Περὶ φυσιῶν καὶ τεχνικῶν λιπασμάτων.

Μέρος Β' (διὰ τὴν β' ταξίν) μέχρι τριῶν τυπογραφικῶν φύλλον.

Εἰδικὸν μέρος.

Ταξινομήσις τῶν φυτῶν. Βάσις ταξινομήσεως. Περὶ εἶδους. Ὅρισμὸς τοῦ εἶδους. Ὅροι ταξινομήσεως. Ταξινομήσις εἰς θαλάσφωτα, βρύσφωτα, ἀγγειοκρυστόγωνα, γυμνόσπερμα καὶ ἀγγειόσπερμα.

Περιγραφή εἰς γενικά γρηχμαίει· τὰ περὶ θαλάσφωτων, βρυοφύτων καὶ ἀγγειοκρυστόγμων. Εἰδικώτερον δὲ τὰς σποδυοσπέρμα καὶ σημαντικώτερας τάξεις τῶν γυμνοσπέρμων καὶ ἀγγειόσπερμων (καὶ εἰδικώτερον τῶν δένδρων, ἀτινα ἀποτελεῖσι τὰ δάση τῆς Ἑλλάδος).

Β. Ὄρυκτολογία καὶ γεωλογία.

Ἐν βιβλίῳ διὰ τὴν γ' ταξίν τοῦ γυμνασίου, μέχρις ἑξ τυπογραφικῶν φύλλον.

Περὶ εὐχόμενον.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Ὄρυκτολογία (μέχρι 3 τυπογρ. φύλλον).

Ὅρισμὸς ὀρυκτοῦ. Σκοπὸς ὀρυκτολογίας.

Ἀμορφὰ καὶ ἑμμορφὰ (κρυσταλλικὰ) ὀρυκτά. Ὅρισμὸς κρυστάλλου. Σχηματισμὸς ἑμμορφῶν ὀρυκτῶν.

Σταθερότης διεφθαρ γωνιῶν. Κρυσταλλογραφικὸν ἄξονες. Ἐπίπεδα συμμετρίας. Ἀποδόχνησις καὶ συνθετοσχημονες κρυσταλλοί. Ὀλοεδρία, ἡμιεδρία. Ημιμορφισμός. Κρυσταλλικὰ συστήματα. Δίδυμοι κρυσταλλοί.

Περὶ σχιμῶν καὶ θράσματος, σκληρότητος, ἀνθεκτικότητος, εἰδικὸν βάρος, χρώματος, λάμψεως, διαφανείας τῶν ὀρυκτῶν. Μαγνητικὰ καὶ ἡλεκτρικὰ ἰδιότητες (συντομωτάτα). Φυσιολογικὰ γνωρίσματα τῶν ὀρυκτῶν.

Περιγραφή ὀρυκτῶν.

Ἀδάμας, γραφίτης, θετον αὐτεφεύς. Αὐτεφεύς χρυσοῦ, ἄργυρου, ὑδραργυροῦ, λευκοῦ χρυσοῦ, χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

Σιδηροπριτίτις, χαλκοπριτίτις, γαληνίτις, ἀντιμόνιτις, σφαλερίτις, κιννάβρις, σιανδράχην. Κορυνδίου, σμάρκου. Χαλαζίας, ὁπάλλιος. Αἰματίτις, λεμονίτις. Φυσικὴ καγνήτις. Πυρολουσίτις. Μαλακίτις, αἰφουρίτις, ἀραγονίτις, ἀπασίτις, μαγνησίτις, δολομίτις, σιδιρίτις.

Ἀστρίτι. Τοπάσιον. Τουμαλίτις. Ἀνθράκας. Βύρρυλος καὶ σμαράγδος. Ὁρείτις. Ὁρεόστεαρ, σήπιον. Χλωρίτις. Μακροβρύτις. Ἀπατίτις. Βερόνις. Ἰδρυμίτης καὶ ἀνδρυμίτης γύψος. Μαγειρίτις ἑλας. Ἀργυροδάμας. Ὄρυκτα ὀρυκτά.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Γεωλογία (μέχρι 3 τυπογραφ. φύλλον).

Σκοπὸς καὶ διαιρέσις τῆς γεωλογίας. Γεωλογικὸ αἶμας.

Θεσις τῆς γῆς μεταξὺ τῶν οὐρανίων σωμάτων. Νεφε-

λώματα. Πλανητικὸν σύστημα, ἐξέλιξις τοῦ ἡμετέρου πλανητικῶ συστήματος.

Σχέσις τοῦ πυρῆος τῆς γῆς πρὸς τὸν φλόγην αὐτῆς.

Γηγενής θερμότης. Ἐρξισιότης τῆς γῆς. Ἐρξισίαι, θερμαί παγαί, Geyser, σεισμοί.

Ὅρη. Ἀποσάφισις καὶ μεταφορὰ τῶν ὁρέων διὰ τοῦ ὕδατος, πάγου, ἀνέμου, ὀργανικῶ κόσμου καὶ χρόνου.

Ὅρισμὸς πετρώματος. Διαίρεσις τῶν πετρωμάτων ἀναλόγως τοῦ ὅρου, καὶ ἐν ἑργασίᾳ, μετ' ἀνάλυ- γων παροδείγματων καὶ περιγρηφῆς συνόμου τῶν ἀναφε- ρομένων πετρωμάτων.

Μεταμόρφωσις τῶν πετρωμάτων διὰ τῶν πυρηνῶν.

Σχηματισμὸς τῶν πετρωμάτων διὰ χημικῶν μέσων (πληρώσις ὀρημάτων ἐκ διαλύσεων, ἀποθέσεις παγῶν, στελλοκρίσις, πλῆθς βαθειῶν θαλάσφων, σχηματισμὸς μαγειρικῶ ἑλατος καὶ γύψου. Περιεκτικότης ἑλάτων γλυ- κίων καὶ ἁλμορῶν ὕδατων).

Σχηματισμὸς πετρωμάτων διὰ μηχανικῶν μέσων (σχη- ματισμὸς παράκτιον, παγετώνων, ποταμῶν, λιμνῶν). Αἰο- λικὰ πετρώματα.

Σχηματισμὸς πετρωμάτων διὰ τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου. (Σχηματισμὸς κοραλλιογενεῶς, ἀδεδεσπολλίου, κοραλλιογε- νῶν νήσων ἄρτινων καὶ μὴ, σχηματισμὸς πετρωμάτων διὰ τῶν ἀτελεστέων ζῶων. Φυτὰ πετρωγῶν).

Στοιχιδόσεις καὶ σχήματα τῶν φλοιστῶ τῆς γῆς.

Διηπειρωγενεσις. Ἀπολίθωματα. Χρησιμοποίησις παλαιογεωλογικοῦ δίκου. Γεωλογικὸ αἶμας (προμωκεονικὸς αἶμας, ἡλωϊκὸς, παλαιζωϊκὸς, μεσοζωϊκὸς, κεινοζωϊκὸς) καὶ πρῶται ὑποδιαιρέσεις αὐτῶν (π. χ. σύστημα κεινο- κὸν, σιλουριακὸν, δεβονιακὸν, ἀνθρακικὸν, περμικὸν) μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς χαρακτηριστικῶτάτων καὶ γενικῶν ἀπολί- θωμάτων ἐκ τε τοῦ ζωικοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ κόσμου.

Σχη. Ἐξαιρετικῶς προκεκλῶμενον περὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος τοῦ κεινοζωϊκοῦ αἵματος νὰ δοθῇ σύντομος γρη- χτηρῆσις τῆς ἡωλιθικῆς, παλαιζωϊκῆς καὶ νεολιθικῆς ἐποχῆς.

6. Στοιχεῖα φυσικῆς καὶ χημείας.

Διὰ τὴν γ' ταξίν τοῦ γυμνασίου, μέχρις ἑνέκα τυπογραφ. φύλλον.

Περὶ εὐχόμενον.

Α' ΦΥΣΙΚΗ

Β' βιβλίον Α'

Ὅρισμοί.

Φυσικὰ καὶ χημικὰ φαινόμενα. Ἀπλῶ καὶ σύνθετα σώματα. Καταστάσεις τῶν σωμάτων.

Ἰδιότητες τῶν σωμάτων (θεμελιώδεις καὶ γενικαί) (ἀδράνεια, ἑκτασις, ἀδιαχώρητον, πιεστόν, ἐλαστικότητα, διαίρετον, πορώδες). Μήκη, ἄτομα, αἰθέρ.

Στοιχειώδεις γῶνταις ἐκ τῆς μηχανικῆς. Κίνησις. Ἰσο- ταχίς, ἀνισοταχίς καὶ ὁμαλὸς μεταβλλομένη κίνησις. Δυνάμεις. Μέτρησις αὐτῶν. Δυναμόμετρα. Σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις τῶν δυνάμεων. Ζεύγη.

Μαζα. Φυγόκεντρος δύναμις. Ἔργον. Ἐνέργεια. Ἀρχὴ διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας.

Β' βιβλίον Β'

Βασίσεις.

Διεθύνσεις τῆς βαρύτητος, βάρους, κέντρου βάρους. Ὑπορροπία στερεῶν σωμάτων. Ἀπλὰ μηχανὰ: Μοχλός, Τροχλίσκος καὶ πολὺσπαστος, Βαρυλίκον, Κοχλίας. Ζυγός. Στατήρ.

κὴν πηνίον. Τηλέφωνον καὶ μικροφώνον. Ἐκένωσις ἐν τοῖς
 λαν θραυκίνοις ἀέρις. Σωλθνες Geissler, Crookes.
 Καθολικαὶ ἀκτίνες. Ἀκτίνες Röntgen. Ἀκτινολογία. ῥαδίου.
 Ἡλεκτρομυχαναί, ἡλεκτροκίνητης (συντομώτατα).
 Ἡλεκτρικὰ κυμάσις. Πειράματα τοῦ Hertz. Σωλθν
 Branly. Ἀσύμματος τηλέγραφος.

Β' Χημεία

Ὅργανικαὶ ἐνώσεις. Συστατικὰ αὐτῶν.
 Ὑδρογό-άνθρακας, μεθάνιον, αἰθάνιον, ὀξυάνιον. Πε-
 τρέλαιον, βενζίνη, παραρίνη, βζέλιον, φωτακρίον.
 Οἰνόπνευμα, οἰνόπνευματικὴ ζύωσις.
 Οἶνος καὶ οἰνόπνευματικὴ ποτὰ.
 Γλυκερίνη, νιτρογλυκερίνη, δυναμίτης.
 Αἰθέρ.
 Λιπαρά σώματα (βούτυρον, μαργαρίνη, τυρὸς, μυζήθρα,
 ὀξύγαλα, στέατα, ἔλαια, σαπῶνες, στεατικά κηρία).
 Ὀξεῖον ὀξύ. Ὀξεῖα ζύωσις. Τρυγικόν ὀξύ. Τρυγία.
 Σαπυλοσάκχαρον, κηλοσάκχαρον, γαλακτοσάκχα-
 ρον, ἄμυλον, ἄρτος, κῆμι, κυτταρίνη, νιτροκυτταρίνη
 (βαμβάκοπυρτίς), κολλοδίον.
 Βενζόλη. Φαινικόν ὀξύ.
 Ἀνιλίνη, χρώματα ἀνιλίνης.
 Ἀλκαλοειδῆ ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς.
 Ρητίναι. Αἰθέρια ἔλαια.
 Ἐρίον, βόμβαξ, μέταξος λίθον, καννάβιον. Διὰ κρίσις αὐτῶν.

ΙΑ' Φιλοσοφικά.

1. Στοιχεῖα ἡμπερικής ψυχολογίας ἐκ φύλλων τυπο-
 γραφικῶν ἐπτά.

Εἰσαγωγή

Ἔννοια καὶ ἔργον τῆς ψυχολογίας. Συνειδήσις καὶ θε-
 μελιώδεις αὐτῆς λειτουργίαι. Διὰ κρίσις τῆς ψυχολογίας.

Μέρος Α'

Γνωστικόν.

Περὶ αἰσθήσεως. Αἰσθητὰ (ποιόν, ἔντασις, συναίσθημα-
 τικὸς τόνος). Διὰ κρίσις τῶν αἰσθημάτων. Ἀντίληψις.
 Περὶ παραστάσεως. Παραστάσις καὶ ἀντίληψις. Διὰ
 κρίσις τὴν παραστάσεων. Πορεῖα τῶν παραστάσεων. Συνειρ-
 μὸς (κατὰ συνάφειαν τοπικὴν ἢ χρονικὴν καὶ καθ' ὁμοίω-
 τητά). Διαφύρον καὶ προτοχὴ Νήμηϊ Φαντασία.

Περὶ νόησεως. Παραστάσις καὶ νόησις. Ἔννοια, κρίσις
 καὶ συλλογισμὸς ψυχολογίας. Νοεῖν καὶ λέγειν. Γένεσις
 καὶ ἀνάπτυξις τῆς γλώσσης.

Μέρος Β'

Συναίσθηματικόν.

Γένεσις καὶ φύσις τοῦ συναίσθηματος. Σωματικὰ ἐκ-
 δηλώσεις τῶν συναίσθημάτων. Διὰ κρίσις τῶν συναίσθημάτων.
 Γένεσις, φύσις καὶ εἶδη τῶν ἀφύμωτων.

Μέρος Γ'

Βουλητικόν.

Γενικὸς χαρακτῆρισμός τῆς λειτουργίας τῆς βουλήσεως.
 Ὁρμη καὶ ὁρμήμετρον. Κίνησις. Ἐπιθυμία. Κλίσις, ἐξις,
 ῥοπή καὶ πόθος. Εὐχή. Βούλησις. Ἐλευθερία τῆς βουλήσεως.
 Ἡ συνειδήσις τοῦ ἐγῶ. Προσωπικότης. Φρόνημα καὶ
 χαρακτήρ.

Μέρος Δ'

Ἀναμνηστικὴ τῆς συνειδήσεως.

Παροίστασις καὶ ψευδαίσθησις. Ὑπνος. Ὀνειρον. Τ.
 πνεύματι καὶ αἰσθ. Ὑμνητικὴ νόσος.

Παράτησις. Οἱ συγγραφεῖς δύνανται νὰ ἔχωσι πρὸ
 ὀφθαλμῶν τὰ ψυχολογικά ἔγγραφα τοῦ H. de Raaf
 (γερμαν. μετάφρ.) καὶ τοῦ W. Jerusalem καὶ τὸ βιβλίον
 τοῦ E. Boirac τὸ ἐπιγραφόμενον Cours élémentaire
 de philosophie.

2. Λογικὴ ἐκ φύλλων τυπογραφικῶν πέντε.

Εἰσαγωγή.

Ὁρισμός καὶ διαίρεσις τῆς λογικῆς.

Μέρος Α'

Τοπικὴ λογικὴ

Ἐν συντομίᾳ τὰ κυριώτατα περὶ ἐννοιῶν (ἐνθα ἐξετα-
 στέον καὶ τὰ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τῆς διαίρεσεως), θεμελιωδῶν
 νόμων τοῦ διανοεσθαι, κλίσεων καὶ συλλογισμῶν.

Μέρος Β'

Μεθοδολογία.

Ἐπιστήμη. Διὰ κρίσις τῶν ἐπιστημῶν. Μέθοδος τῶν
 μαθηματικῶν ἐπιστημῶν. Μαθηματικὰ χρίσματα. Μαθημα-
 τικοὶ ὁρισμοί. Μαθηματικὴ ἀποδείξις.

ὑποκείμενον τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Μέθοδοι αὐ-
 τῶν. Παρατήρησις. Πείραμα. Ἐπαγωγή. ὑποθέσις. Κατά-
 τάξις (Classification). Ἀναλογία. Ἀνάστασις καὶ σύνθε-
 σις. Ἐμπειρικὴ ὁρίσμις.

Διὰ κρίσις τῶν πνευματικῶν ἐπιστημῶν (sciences
 morales, Geisteswissenschaften). Ἡ μέθοδος τῆς
 ψυχολογίας. Ἡ μέθοδος τῆς ἱστορίας. Ἡ μέθοδος τῆς κοι-
 νωνικῆς ἐπιστήμης.

Παράτηρημα. Περὶ παραλογισμῶν καὶ πορισμάτων.

Παράτηρησις. Ὁ συγγραφεὺς ὀφείλει α') νὰ τάσῃ
 πρὸς τοὺς ἑλληνικοὺς ὅρους κατὰ τὴν πωτὴν αὐτὸν ἐμ-
 φάνισιν ἐν τῷ κεμένῳ καὶ τοὺς λατινικοὺς ἐν παρενθέσει,
 ἐξ ὧν προήλθον οἱ ὅροι τῆς λογικῆς τῶν νεωτέρων ἐθνῶν
 π. χ. ὁρισμός (definitio) κτλ., β') νὰ καταχωρίξῃ ἐν ὑπο-
 σημειώσει τοὺς ὁρισμοὺς κατὰ τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους δια-
 τυπώσιν.

Οἱ συγγραφεῖς ἐν τῇ συντάξει τοῦ ἔγγραφιδιό τῆς λο-
 γικῆς δύνανται νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ ἔργα τῶν
 Γαλλῶν Liard καὶ Rabier, τὸ προηγουμένον ἐγχει-
 ρίδιον τοῦ E. Boirac καὶ τὴν λογικὴν τοῦ Stanley
 Jevons κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Kleinpeter ἐκπονηθεῖσαν γερ-
 μανικὴν μετάφρασιν.

ΙΒ' Ἑκκατηγάρφα

Διὰ τὰ ἑλληνικά, σχολεῖα ἐκ 18 φύλλων ὀν, σχήμα-
 τος οὐχὶ ἐπιμήκον. Ἐκαστοῦ φύλλου μόνῃ ἡ πρώτη σελὶς
 θα εἶναι γεγραμμένη.

Περὶ εἰς ὁ μ ο ν ο ν.

ὑποδείγματα τῶν γραμμάτων τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφα-
 βήτου (μικρῶν καὶ κεφαλαίων) καὶ τὸν ἀριθμῶν, μετὰ τῶν
 ἀναγκάσιων μεθοδικῶν προκατακρίσεων ἢ διατάξεως τῶν γραμ-
 μάτων ἐν αὐτοῖς πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνα πρὸς τὰς ἀνάγκας
 τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος, προτασσόμενων τῶν
 ἀπλουστερῶν καὶ μὴ τρωμένων τῆς ἐν τῷ ἀλφάβητῳ τά-
 ξεως αὐτῶν. ὑποδείγματα γραφῆς κεμένων εἰς πέντε
 φύλλα διὰ γραμμάτων δύο μεγεθῶν. (Αἱ ὁράσεις τοῦ
 κείμενου πρέπει νὰ εἶναι καλῶς ἐκλεγμέναι, γνωμικοὶ καὶ
 διδακτικοὶ περιεχομένου). Ἐν ὑποδείγμα γραμμάτων κατὰ
 τὸν ῥυθμὸν τῆς γραφῆς τῶν περιγραφηθῶν ἑλληνικῶν χειρο-
 γράφων τοῦ Δ' καὶ Ε' αἰῶνος, ἕτερον δὲ κατὰ τὸν ῥυθμὸν
 τῆς γραφῆς τῶν χειρογράφων τοῦ Η'—Ι' αἰῶνος, ἐν δισὶ
 δὲ φύλλοις ὑποδείγματα γραμμικῶν κεφαλαίων γραμμά-
 των (ὄχι πεποικιμένων) κατὰ τοὺς τύπους τῶν καλλι-
 στων βυζαντινῶν χειρογράφων. Προσέτι ὑποδείγματα λα-
 τινικῆς γραφῆς (μικρῶν καὶ κεφαλαίων γραμμάτων καὶ
 κελευσένων).

Δὲν ἐπιτρέπονται ὑποδείγματα ἑλληνικῶν γραμμα-
 των κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς γοτθικῆς γραφῆς.

ΙΓ' Ἐχνογραφία.

Κατὰ τὸ πρὸ τετραετίας συνταχθέν πρόγραμμα.